
Jaarverslag 2016

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Kinderen	5
Inleiding	5
Activiteiten die bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen:	
1) Peuterspeelzalen en VVE.....	5
2) Ouder-kind ochtend	7
3) Stapprogramma's	7
4) Leesbevordering.....	8
5) Brede Scholen	8
6) Sportimpuls: Ooststellingwerf in Beweging.....	10
7) Speel-o-theek De Flierefluit	12
2. Tieners en jongeren	13
Inleiding	13
1) Locatie gebonden Jongerenwerk	13
2) Outreachend Jongerenwerk.....	13
3) Van Jongerenwerker naar jongeren coach	14
Kernactiviteiten die bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen	14
A) Contactlegging, signalering en verwijzing	14
B) (Sport)activiteiten	14
C) Muziek en cultuur.....	15
D) Zelforganisatie.....	15
E) Preventie en voorlichting	15
F) Samenwerking (keten) partners	15
3. Volwassenen	16
Inleiding	16
Activiteiten die participatie bevorderen:	
1) Ondersteuning Vrijwillige Inzet	16
2) Maatschappelijke stages	17
3) Talentenbank.....	18
4) Activering: Iedereen in Beweging	18
5) Ondersteuning buurten	19
6) Buurtbemiddeling.....	19
7) Sociaal Team.....	21
8) Hulp- en dienstverlening, bemoeizorg	21
4. Personeel en organisatie	22
Raad van Toezicht en Bestuur.....	22
Vooruitblik	22
Financiën.....	23
Dankwoord.....	23

Bijlagen	24
Cijfers Peuterspeelzalen.....	25
Cijfers Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE).....	26
Cijfers Ouder-kind ochtend.....	26
Cijfers Ooststellingwerf in beweging (Sportimpuls).....	26
Cijfers Sociaal Cultureel Werk.....	27
Cijfers Ondersteuning Vrijwillige Inzet.....	27
Cijfers Talentenbank.....	27
Percentages Buurtbemiddeling.....	28
Cijfers Hulp- en Dienstverlening.....	29
Cijfers Iedereen in Beweging inclusief Door Sport blijf je in Beweging!.....	30
Overzicht van vaste facilitaire ondersteuning.....	31
Cijfers Personeel.....	31
Cijfers uit de jaarrekening 2016.....	32
Samenstelling Raad van Toezicht en Bestuur 31-12-2016.....	32
Afkortingenlijst	33

Voorwoord

Scala wil mogelijkheden van mensen vergroten en hun sociale verbanden versterken. Daarbij leveren wij maatwerk: doen wat mogelijk is in samenwerking met de burgers en met alle relevante partners. Kijkend naar de mogelijkheden van mensen én de mogelijkheden van hun omgeving en het sociale netwerk.

Onze medewerkers zijn vertrouwd en dichtbij en actief waar het om mensen gaat. We werken lokaal en we zijn laagdrempelig. We werken groepsgericht én individueel, al naar gelang de vraag kiezen we de beste aanpak. We zijn praktisch, gericht op actie en dingen voor elkaar krijgen. Als het niet kan zoals het moet, dan moet het maar zoals het kan. Wij werken vanuit de kracht van mensen om hun eigen bestaan vorm te geven. Als die kracht tijdelijk of voor langere tijd verdwijnt, bieden we ondersteuning om weer baas in het eigen leven te worden.

De medewerkers van Scala ondersteunen individuen en groepen bij het zelf vorm geven van hun activiteiten en investeren in het zelf oplossend vermogen van mensen en hun netwerk. Werkers gaan erop af, alleen of met anderen (zoals politie, woningcorporaties en met hulpverleners). Zij observeren, signaleren en schakelen bij zorgen anderen in. Daarnaast zijn welzijnswerkers belangrijke partners van de gebiedsgerichte teams: bij het voorkomen van (grotere) problemen, door vrijwilligers in te schakelen, als signaleerder en verwijzer en als hulpverlener.

Er wordt samengewerkt met vele verenigingen, bewonerscommissies, verenigingen voor Plaatselijk Belang en organisaties op het gebied van wonen, werkgelegenheid, dienst- en hulpverlening, onderwijs, sport, politie en justitie. Samenwerking vindt plaats op gemeentelijk, regionaal, provinciaal en landelijk niveau. De samenwerking met vele vrijwilligers om samen activiteiten vorm te geven is onmisbaar bij al onze werkzaamheden!

In dit verslag geven wij een overzicht van de vele werkzaamheden die Scala in Ooststellingwerf in 2016 heeft verricht. Allereerst leest u over de activiteiten voor kinderen die bijdragen aan het stimuleren van hun ontwikkeling. Vervolgens wordt aandacht besteed aan tieners en jongeren en onze bijdrage aan het stimuleren van hun ontwikkeling en participatie. Daarna komen de participatie bevorderende activiteiten voor volwassenen aan bod. Als laatste vindt u korte informatie over personeel en organisatie, het organisatiemodel en de financiën.

Mocht u uitgebreider geïnformeerd willen worden, bekijk dan onze vernieuwde website www.scala-welzijn.nl of neem contact met ons op. Ook reacties stellen wij op prijs. Onze medewerkers staan u graag te woord!

Mede namens de medewerkers en leden Raad van Toezicht, wens ik u veel leesplezier!

Hester Plomp
Directeur bestuurder

1. Kinderen

Activiteiten die bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen:

- 1) Peuterspeelzalen en Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)
- 2) Ouder-kind ochtenden
- 3) Stapprogramma's
- 4) Leesbevordering
- 5) Brede Scholen
- 6) Sportimpuls: Ooststellingwerf in Beweging
- 7) Speel-o-theek De Flierefluit
- 8) Participatie en samenwerking in de Gebiedsteams

1) Peuterspeelgroepen en VVE

Het jaar 2016 was een zeer bijzonder jaar voor de peuterspeelzalen. In het kader van de harmonisatie zijn de peuterspeelzalen per 1 september omgevormd tot peuteropvang. Door deze harmonisatie vallen de peuterspeelgroepen nu geheel onder de wet en regelgeving van de Kinderopvang. Daarnaast veranderde een aantal zaken op de peuterspeelzalen. Zo hetend peuterspeelzalen nu peuterspeelgroepen. Op elke groep wordt gewerkt met twee vaste pedagogische medewerkers. Ook de financiering is veranderd. Ouders kunnen óf gebruik maken van de Kinderopvangtoeslag óf van de gemeentelijk subsidie. De omvorming had naast de enorme administratieve afhandeling ook gevolgen voor de personele inzet. Er moesten nieuwe collega's worden aangenomen. Nieuwe duo's moesten gevormd, verandering in de teams per locatie. Ten opzichte van 2015 is het aantal peuters dat de speelzaal in 2016 heeft bezocht nagenoeg gelijk gebleven: 326 peuters gemiddeld in 2015 en 340 gemiddeld in 2016. Het aantal in te zetten dagdelen per dorp is flexibel om, indien nodig, in te krimpen of uit te breiden. In de periode 1 januari t/m juli 2016 waren er VVE-groepen op vier peuterspeelzaallocaties, vanaf september op zes locaties.

Peuters worden gevolgd via het Cito Volgsysteem en de gegevens worden aangeleverd voor verwerking in de gemeentelijke onderwijsmonitor. Voor de peuters die voor VVE in aanmerking komen kwam er meer ondersteuning omdat er op meer locaties VVE werd uitgevoerd. Ook op een aantal basisscholen wordt met VVE gewerkt. De daarbij horende tutoring, training en coördinatie van VVE wordt uitgevoerd door medewerkers in dienst bij Stichting Scala.

Ontwikkelingen in de Piramide-methode

De coördinator verdiept zich in de landelijke ontwikkelingen en vertaalt deze naar de lokale situatie. Alle materialen worden ontwikkeld door het Cito en gegevens van de toetsen worden verwerkt in het computerprogramma LOVS. Peuters worden gevolgd via het Cito Volgsysteem en er wordt in Ooststellingwerf met het vernieuwde observatieformulier gewerkt. Alle VVE scholen, kinderdagverblijven en peuterspeelgroepen krijgen regelmatig ondersteuning op de werkvloer.

Er is gewerkt aan:

- systematisch ontwikkelen van het ouderbeleid
- afstemming pedagogisch en educatief handelen van vroeg- en voorschool
- de doorgaande lijn
- interne zorg en begeleiding
- kwaliteitszorg

In Haulerwijk is de tutor van de basisschool tevens de pedagogisch medewerker van de VVE groep in Haulerwijk. Door deze inzet wordt de doorgaande lijn in Haulerwijk en Oosterwolde nog beter geborgd.

De andere basisscholen en peuterspeelgroepen zijn op grond van gemaakte afspraken op de VVE-bijeenkomst in oktober in het voor- en najaar van 2016 per dorp bijeen geweest over de afspraken m.b.t. doorgaande lijn in taal. De vorderingen zijn geëvalueerd en vervolgafspraken zijn vastgelegd.

Gemeentelijke Ontwikkeling VVE

De gemeentelijke VVE-werkgroep is verder gegaan met de doorontwikkeling van het ingezette VVE-beleid en er is voortvarend gewerkt aan de implementatie van de doorgaande lijn van kinderopvang en peuterspeelzalen naar de basisschool. De VVE-coördinator is lid van de gemeentelijke VVE-werkgroep. Belangrijke onderwerpen op de agenda waren: omvorming van peuterspeelzalen naar peuteropvang, opvang kinderen statushouders, toeleiding van JGZ naar VVE, verdeling landelijke OAB gelden. De peuterspeelgroepen en twee Kinderopvangorganisaties hebben afspraken gemaakt over het toetsen van peuters die zowel naar Kinderopvang en peuterspeelgroep gaan. Ook is afgesproken welke procedure er gevolgd wordt als peuters voor VVE in aanmerking komen. Bij de 3^e Kinderopvangorganisatie is een scholingstraject uitgezet over toetsing en VVE.

De bijeenkomst van het Jonge kind in Ooststellingwerf

In oktober 2016 werd de gemeentelijke bijeenkomst in het kader van "Het jonge kind in Ooststellingwerf" (VVE) gehouden. Deze bijeenkomst werd georganiseerd door Scala. Het thema van de bijeenkomst: "Waarderend onderzoeken". Waarderend Onderzoeken gaat open en nieuwsgierig op zoek naar het beste in een persoon. Er werd een lezing over dit onderwerp gehouden door Aart Brezet. Hij is afgestudeerd in de Sociale en Organisatiepsychologie. Hij kwam als trainer en coach in aanraking met het onderwijs. Hij ging leerkrachten trainen in de omgang met ouders en schoolleiders coachen in de omgang met hun team. Tot slot werd er op dorpsniveau gesproken over ontwikkelingen en de doorgaande lijn. Per dorp zijn de afspraken vastgelegd. Er waren 76 deelnemers afkomstig uit de kinderopvang, de peuterspeelgroepen en het basisonderwijs.

Ouderbetrokkenheid

Elke peuterspeelzaal heeft een oudercommissie met een afvaardiging in het Centraal Overleg Peuterspeelzalen (COP). Belangrijkste agendapunt in 2016: de harmonisatie peuterspeelzalen. De peuterspeelzalen zijn per 1 januari 2016 aangesloten bij de geschillencommissie Kinderopvang en peuterspeelzalen. Hier kunnen ouders terecht met een klacht als ingediende klachten bij de eigen instelling of bij het klachtenloket Kinderopvang niet tot tevredenheid zijn afgehandeld. In 2016 zijn door de ouders in Ooststellingwerf geen klachten ingediend.

Op de beide Brede Scholen, MFS-Zuid (Oosterwolde) en De Samensprong (Haulerwijk) en op alle peuterspeelgroepen zijn rond het bevorderen van de ouderbetrokkenheid afspraken gemaakt. Om ouders meer bij de VVE te betrekken kunnen ouders op de peuterspeelgroep in een VVE-groep een dagdeel meedraaien om te zien hoe de tutoring eruit ziet. Met de ouders van VVE-kinderen worden de spelwerkplannen besproken. Het is de bedoeling dat de basisscholen ouders ook de mogelijkheid gaan bieden een keer in een VVE-groep mee te draaien.

In het kader van de ouderbetrokkenheid wordt nagedacht over thuisopdrachten voor ouders van peuters en kleuters. Bijvoorbeeld: een kleine speurtocht in de buurt, opdrachtjes uitvoeren bij het doen van de boodschappen etc.

Professionalisering

Alle peuterleidsters hebben deelgenomen aan de jaarlijkse BHV-training en ook waren zij in oktober aanwezig op de gemeentelijke bijeenkomst van 'Het jonge kind in Ooststellingwerf'. Het thema van deze avond was: "waarderend onderzoeken". Ook is er ruim tijd uitgetrokken voor uitwisseling op dorpsniveau. Per dorp zijn er afspraken gemaakt over hoe de samenwerking m.b.t. de doorgaande lijn vorm te geven. Aan deze avond deden 76 personen mee. In 2016 is de 8^e trainingsgroep voor Piramide begonnen.

Inspectie

Alle peuterspeelzalen zijn in 2016 door een GGD-inspecteur bezocht. Een aantal peuterspeelzalen zijn 2x bezocht. Vanwege de overgang naar Peuteropvang zijn alle locaties afgemeld als peuterspeelzaal en aangemeld als Peuterspeelgroep. In dat kader zijn alle locaties opnieuw gekeurd en beoordeeld voor de uitvoering van Peuteropvang. De bezoeken waren onaangekondigd en zijn goed verlopen. Complimenten waren er voor het pedagogisch klimaat op de speelzalen. Alle rapporten zijn te vinden op de website van de gemeente Ooststellingwerf en op de website van Scala.

Geschillencommissie

In 2016 zijn bij de geschillencommissie Kinderopvang en peuterspeelzalen geen geschillen ingediend tegen Scala.

Samenwerking

De peuterspeelzalen waren ook in 2016 een belangrijke samenwerkingspartner voor het onderwijs, speciaal basisonderwijs, jeugdgezondheidszorg (JGZ), kinderdagverblijven, logopedisten, fysiotherapeuten en huisartsen. Deze samenwerking is belangrijk om de ontwikkeling van peuters zo goed mogelijk te laten verlopen.

Ontwikkelingen

In Oosterwolde is in februari 2016 IKC Wolderwijs geopend. Peuterspeelgroep de Krullevaar is daar gehuisvest samen met OBS de Toekan en kinderopvang 'Voor Dag en dou. De nieuwe peuterspeelgroep van Stichting Scala, De Krullevaar, is vanaf de openstelling zeer populair.

In Donkerbroek is peuterspeelgroep Peuterpret op de valreep van 2016 verhuisd naar OBS het Startblok. De oude locatie verkeerde in te slechte staat. In Elsloo is gestart met een haalbaarheidsonderzoek naar mogelijke huisvesting van de peuterspeelzaal in de basisschool. In Makkinga is de peuterspeelgroep in de zomervakantie verhuisd naar de basisschool.

2) Ouder-kind ochtend

De Ouder-kind ochtend wordt begeleid door twee vrijwilligers. Wekelijks zijn er bijeenkomsten, met uitzondering van de schoolvakanties. Er komen jonge doelgroep ouders en de bijeenkomsten beogen de opvoedingsvaardigheden van jonge ouders te vergroten. De activiteit is laagdrempelig en draagt bij aan het vergroten van het sociale netwerk van ouders. Er zijn regelmatig thema's met de ouders besproken. In 2016 waren de thema's: Kinder-EHBO en Media in het gezin i.s.m. ouders van de Stapprogramma's, De zon- en schaduwzijde van het ouderschap, Sinterklaas en in juli is er als afsluiting voor de zomervakantie een leuke spelletjes ochtend georganiseerd.

3) Stapprogramma's

In 2016 hebben de medewerkers van de Stapprogramma's 57 verschillende gezinnen begeleid. Een groot deel van deze gezinnen zijn doorgestroomd vanuit Instapje en Opstapje waardoor in het schooljaar 2015/2016 weinig ruimte was voor nieuwe instroom. Vanwege de grote hoeveelheid aanmeldingen aan het begin van het schooljaar ontstond er al vroeg een wachtlijst. Door de beschikbaar gestelde financiële middelen van de gemeente en vanwege de uitstroom van de gezinnen die het project succesvol hebben afgerond, zijn alle kinderen van de wachtlijst in de tweede helft van 2016 gestart met één van de Stapprogramma's. In tegenstelling tot voorgaande schooljaren is er aan het begin van het schooljaar 2016/2017 minder aangemeld. Dit zou deels te maken kunnen hebben met de harmonisatie van de peuterspeelzalen.

De problematiek in de gezinnen is soms complex. Indien nodig zijn gezinnen ingebracht in het Gebiedsteam. Het is belangrijk dat er regelmatig contact wordt onderhouden met de daartoe geëigende instanties. De scholen, het consultatiebureau, de peuterspeelzalen en de kinderopvang zijn de belangrijkste vindplaatsen voor deelnemers aan de Stapprogramma's. Het aantal uitgevallen gezinnen is ten opzichte van 2015 gedaald. Naast de huisbezoeken werden vijf groepsbijeenkomsten gerealiseerd. De thema's zijn: 'Media in het gezin' (dit thema is onderdeel van het programma Bereslim, dat in het schooljaar 2016/2017 onderdeel is van de Stapprogramma's), 'Speel mee' (over het belang van samen spelen met je kind en hoe doe je dat eigenlijk?), 'Kinder-EHBO' (de beginselen van kinder-EHBO en informatie over het volgen van een cursus), 'Spelenderwijs' (speelgoed aan de hand van de schijf van 5, hoe kies ik speelgoed voor mijn kind), 'Zon- en schaduwzijde van het ouderschap' (spel met stellingen om in gesprek te raken over het ouderschap).

In 2016 hebben 24 kinderen het Stapprogramma succesvol afgerond en zij hebben hun welverdiende diploma gekregen. De Stapmedewerkers en de coördinator hebben dit jaar de training beroepsethiek en tuchtrecht in de Jeugdzorg gevolgd en succesvol afgesloten. Deze training is verplicht voor de herregistratie van het SKJ. Het programma Bereslim is sinds de tweede helft van 2016 (schooljaar 2016/2017) een vast onderdeel geworden van de Stapprogramma's. Het programma bestaat uit 'Bereslimme boeken': geanimeerde, digitale prentenboeken voor kinderen in de leeftijd van 3 t/m 7 jaar, 'Samenslim': digitale spelletjes voor peuters en jongste kleuters om te oefenen met kleuren en begrippen en 'Letters in beweging': digitale spelletjes met als doel kleuters spelenderwijs kennis te laten maken met letters en cijfers.

Cijfers Stapprogramma's

	2016	2015
Prestaties		
Begeleide gezinnen eerste halfjaar	42 (45 kinderen)	39 (44 kinderen)
Begeleide gezinnen tweede halfjaar	41 (45 kinderen)	41 (43 kinderen)
Begeleide allochtone gezinnen	10 (14 kinderen)	12 (14 kinderen)
Verschillende begeleide gezinnen	57 (60 kinderen)	58 (65 kinderen)
Instroom per jaar	32 (34 kinderen)	30 (31 kinderen)
Uitstroom per jaar	5 (5 kinderen)	6 (6 kinderen)
Kengetallen		
Uitgevallen gezinnen totaal	3 (3 kinderen)	5 (5 kinderen)
Uitgevallen allochtone gezinnen	0 (0 kinderen)	0 (0 kinderen)
Gezinnen die project succesvol hebben afgerond	24 (24 kinderen)	24 (27 kinderen)

4) Leesbevordering

In 2016 is het 'Rugtasjesproject' in samenwerking met de Bibliotheek Zuidoost Fryslân voortgezet. Alle peuterspeelgroepen in de gemeente doen hieraan mee. De tasjes worden geruild op de speelgroep. Bij de Stapprogramma's is het anders georganiseerd. De Stapmedewerker neemt een rugtasje met boeken mee en ruilt deze 1x per maand om in het gezin.

Op de peuterspeelgroepen en bij de groepsbijeenkomsten van de Stapprogramma's is weer veel aandacht besteed aan hoe belangrijk het is voor de taalontwikkeling van de kinderen om voor te lezen. De ouders worden hierin zoveel mogelijk gestimuleerd. Extra activiteiten zijn er tijdens de Kinderboekenweek en de voorleesdagen van de bibliotheek. Om het voorlezen nog spannender en aantrekkelijker te maken heeft de bibliotheek het zgn. voorleeskleed ontwikkeld. Dit kleed biedt ruimte aan een boek en heeft veel verschillende zakken waar allerlei attributen die bij het boek gebruikt kunnen worden, in worden gestopt.

5) Brede Scholen

Brede scholen bieden extra mogelijkheden om de ontwikkeling en ontplooiing van kinderen te bevorderen. De succesvolle gezamenlijke activiteiten die hieraan bijdragen, staan elk jaar op de planning van de brede school. Dit vormt een stevige basis in de brede school De Samensprong in Haulerwijk en MFS Oosterwolde Zuid.

Naschoolse activiteiten

De Brede Scholen verzorgen een gevarieerd aanbod aan naschoolse activiteiten. Er wordt veel samengewerkt met verenigingen en organisaties in het dorp of de wijk. Regelmatig zijn er activiteiten met de nabijgelegen verzorgingshuizen 'Rikkingahof' en 'Sinnehiem'. Ook verzorgen bewoners uit de wijk Haerenkwartier en Oosterwolde Zuid naschoolse activiteiten, zoals creatieve activiteiten en darten. Waar nodig bieden de Opbouwwerker of Buurtsportcoach de helpende hand.

Sport

Sportactiviteiten worden georganiseerd in samenwerking met de Buurtsportcoaches. Zij versterken het contact met de sportverenigingen, verzorgen sportactiviteiten en ondersteunen de Brede Scholen in de zgn. drietrapsraket in het activiteitenaanbod.

Verbinding binnen schools en buiten schools leren

In De Samensprong wordt gewerkt met een drietrapsraket in het activiteitenaanbod: kennismaken – verdiepen – doorstromen naar verenigingsleven. Dit betekent dat het aanbod van naschoolse activiteiten gekoppeld is aan het leren op school en aan de activiteiten van het verenigingsleven. In nauwe samenwerking met o.a. de buurtsportcoaches is deze drietrapsraket aangeboden voor diverse sporten. Ook muziek en schaken zijn in deze vorm aangeboden. Na de activiteit onder schooltijd zijn er altijd extra aanmeldingen voor de naschoolse activiteit. Af en toe stromen er ook kinderen door naar een vereniging.

Muziek

Het muziekonderdeel 'Kinderen: daar zit muziek in!' wordt jaarlijks uitgevoerd op de beide Brede Scholen, gezamenlijk gedragen door de muziekverenigingen, Kunst & COO en Scala. Elk schooljaar leren de kinderen van de groepen 5 van vier basisscholen en een VSO groep van de Meester Duisterhoutschool onder schooltijd een blaasinstrument bespelen. Na schooltijd wordt er extra geoefend in de muziekclubs en het geheel wordt afgesloten met een optreden voor ouders en bekenden. Kinderen kunnen tegen gereduceerd tarief ook thuis op een instrument oefenen.

Doorgaande lijn

De Brede Scholen hanteren gezamenlijke gemaakte afspraken over de doorgaande lijn, overdracht, doorverwijzing en VVE. VVE thema's worden op elkaar afgestemd. Pedagogisch medewerkers van de peuterspeelgroepen en onderbouwleerkrachten van de scholen zitten twee keer per jaar met elkaar om tafel om uit te wisselen en af te stemmen.

Taal

In De Samensprong wordt veel aandacht besteed aan Taal- en Leespromotie. Zo komt er bijvoorbeeld jaarlijks een kinderboekenschrijver op bezoek. In mei heeft Stichting Lezen en Schrijven een workshop Signaleren Laageletterdheid gegeven aan het participatieoverleg. Via het 'Samensprong Lezen!' kregen de basisschoolkinderen van groep 1 t/m 4 passend en meer taalaanbod in de bibliotheek. Het Samensprong Lezen is overdraagbaar gemaakt via themadozen die passen bij de VVE thema's in de onderbouw. Per thema zijn er uitgewerkte activiteiten, bijpassende boeken en lessuggesties. Leerkrachten kunnen deze themadoos ophalen en uitvoeren met hun groep, desgewenst in de bibliotheek.

Elkaar ontmoeten

In elke Brede School wordt structureel aandacht besteed aan ontmoeting en kennismaking. Zo zijn er jaarlijks enkele bijeenkomsten voor alle medewerkers van de Brede School, waarbij onderling contact en ontmoeting voorop staat. Tevens kunnen deze bijeenkomsten benut worden voor de inhoudelijke ontwikkeling van de Brede School.

Integratie

Integratie van doelgroepen is een belangrijk speerpunt van MFS Oosterwolde Zuid. Naschoolse activiteiten en Brede School activiteiten zijn voor peuters, basisschoolleerlingen en leerlingen van het speciaal onderwijs door elkaar. Dit is voor alle partijen heel normaal. Jaarlijks gaan de kinderen uit groep 7/8 voorlezen bij de peuters en kleuters. Daarnaast lopen leerlingen van de Meester Duisterhoutschool stage als assistent in de klas, op peuterspeelgroep en als hulp van de beheerder. Kinderen van basisschool en peuterspeelgroep maken elk jaar kerststukjes onder begeleiding van leerlingen van de Duisterhoutschool.

Coördinatie

In de Brede Scholen begeleidt de Brede School Coördinator het proces van samenwerking, bewaakt de doelen, zorgt dat participanten met elkaar in contact blijven en legt contacten met nieuwe samenwerkingspartners. De Coördinator Naschoolse Activiteiten maakt en bewaakt de afspraken met gastdocenten en verenigingen en regelt de aanmelding, indeling, afhandeling en evaluatie van veel naschoolse activiteiten. Ook ouders werden hierbij betrokken. Meer kinderen zijn hierdoor lid geworden van de bibliotheek.

Cijfers Naschoolse Activiteiten Brede Scholen

	Jan - Jun	Sep - Dec	Totaal	Jan - Jun	Sep - Dec	Totaal
Oosterwolde MFS Zuid	2016	2016	2016	2015	2015	2015
Aantal persoonlijke inschrijvingen	90	52		65	71	
Aantal deelnemers aan cursussen/activiteiten	152	91	249	122	134	259
Aantal cursussen/activiteiten	15	13	28	13	13	26
Aantal bijeenkomsten	40	24	64	32	30	62
Aantal vrijwilligers	4	2	6	1	0	1
	Jan - Jun	Sep - Dec	Totaal	Jan - Jun	Sep - Dec	Totaal
Haulerwijk De Samensprong	2016	2016	2016	2015	2015	2015
Aantal persoonlijke inschrijvingen	115	171		79	128	
Aantal deelnemers aan cursussen/activiteiten	211	303	514	124	250	374
Aantal cursussen/activiteiten	14	15	29	12	14	26
Aantal bijeenkomsten	37	33	70	27	34	61
Aantal vrijwilligers	2	8	10	1	4	5

6) Buurtsportimpuls: Ooststellingwerf in Beweging

In 2016 waren er vijf Buurtsportcoaches (BSC) beschikbaar om 'Ooststellingwerf in Beweging' uit te voeren. Het buurtsportwerk is onderverdeeld in twee grote taakgebieden. Drie van de Buurtsportcoaches werken in de wijken en de dorpen en met sportverenigingen, de andere twee zijn werkzaam binnen het basisonderwijs en bieden ondersteuning in het bewegingsonderwijs en organiseren naschoolse sportactiviteiten.

Het werkgebied van de Buurtsportcoaches is gedurende de projectjaren gefaseerd uitgebreid. In 2016 bestrijkt het project de gehele gemeente.

Inzet in wijken en dorpen

In de dorpen en wijken is vraaggericht te werk gegaan. De behoefte is gepeild middels een sport- en beweegbehoefte onderzoek. Dit onderzoek is middels de verspreiding van een *huis aan huis* enquête uitgevoerd. Uit de enquêtes kwam een heldere blik op de behoefte, daarnaast leverde de enquête meerdere aanmeldingen van vrijwilligers en sleutelfiguren die een bijdrage wilden leveren aan het sport- en beweegaanbod in hun dorpen en wijken. Dit heeft geresulteerd in het oprichten van meerdere commissies en werkgroepen. Daarnaast zijn de bestaande werkgroepen en commissies gecontinueerd. De werkzaamheden van de commissies en werkgroepen variëren. Zo werden er activiteiten en evenementen op het gebied van sport en bewegen georganiseerd. Structurele beweegmomenten geïnitieerd. Beleidsmatig meegedacht over sport- en beweegvraagstukken. Waar nodig is er ondersteunt bij het realiseren van subsidies voor sport- en beweeginitiatieven. Voorbeelden van bovenstaande werkzaamheden zijn de rentree van de Avondvierdaagse in Oosterwolde, de wekelijkse sportgroep voor inactieve volwassenen en de realisatie van het multifunctionele sportveld in Oosterwolde. Bij alle projecten zochten de Buurtsportcoaches actief naar de samenwerking met lokale sleutelfiguren en partners. Ook de vrijwillige inzet en activering van de burgers speelt hierin een belangrijke rol.

Kwetsbare doelgroepen

Het afgelopen jaar is er extra aandacht uitgegaan naar de kwetsbare doelgroepen. In de bestaande en nieuwe activiteiten is zoveel mogelijk getracht de deelname van jongeren, ouderen en mensen uit de aandachtsgebieden te integreren. De samenwerking met de zorginstellingen is uitgebreid. Te denken aan het adviseren bij de invulling van bestaande interne beweegactiviteiten, ondersteunen bij themaweken, de verbinding leggen met de wijk en zijn activiteiten.

Op het gebied van jongerenactiviteiten is de ontwikkeling uit het jaar 2015 voortgezet. Er is destijds bewust ingestoken op het opzetten van jongerenactiviteiten-commissies in samenwerking met het jongerenwerk van Stichting Scala. De jongeren krijgen de verantwoordelijkheid jaarlijks minimaal vier (sport & spel)activiteiten voor hun leeftijdsgenoten te organiseren. Naast Haulerwijk en Oldeberkoop zijn hier het afgelopen jaar Makkinga en Donkerbroek aan toegevoegd. Zij hebben ook een actieve rol in de Sommertour van Stichting Scala. In de aandachtsgebieden hebben de Buurtsportcoaches het afgelopen jaar een actieve rol vervuld in het verbinden van bestaande partijen. Het bewaken en het samenvoegen van het aanbod. In Haulerwijk is er een gezamenlijke activiteitenkalender voor de jeugd ontstaan. In het Haerenkwartier is in samenwerking met de bewonerscommissie en de activiteitencommissie het beweegaanbod uitgebreid en een begin gemaakt met het realiseren van nieuwe sport- en beweegfaciliteiten voor jong en oud.

Verenigingsondersteuning

Steeds meer verenigingen weten ons te vinden voor hun vraagstukken en problemen. De ondersteuningsvraag is in het jaar 2016 dan ook toegenomen. Om deze vraagstukken meer te structureren hebben de Buurtsportcoaches een begin gemaakt met het peilen van de ondersteuningsbehoefte onder sportverenigingen. Het onderzoek is uitgevoerd middels een enquête. De resultaten zullen begin 2017 uitgewerkt en geïmplementeerd gaan worden. Waar nodig en mogelijk worden de vraagstukken gebundeld en gezamenlijk behandeld. Men kan leren van elkaar en elkaars *goodpractices*.

Tot ieders tevredenheid draaien de verenigingen mee in het naschoolse aanbod en tijdens de vakantieactiviteiten. Dit is voor de verenigingen een uitgelezen kans om hun vereniging onder de jeugd onder de aandacht te brengen. Dit heeft het afgelopen jaar geresulteerd in nieuwe jeugdleden voor een aantal verenigingen.

Stagiaires

Stagiaires van de opleiding Culturele en Maatschappelijke Vorming van de NHL te Leeuwarden hebben zich ingezet voor meerdere sport- en beweegprojecten. Onder andere gericht op jongeren en ouderen. De jongerenactiviteiten-werkgroep *Meer voor Jeugd* is ondersteund en uitgebreid. Voor de ouderen wordt onderzocht of er vervoer van en naar beweegactiviteiten gerealiseerd kan worden.

Na de zomer zijn de Buurtsportcoaches begonnen met het inventariseren van de behoefte aan de inzet van stagiaires van het CIOS. In samenspraak met het CIOS is de wens uitgesproken om in de nabije toekomst te gaan werken met een cluster CIOS stagiaires. Dit betekent dat er meerdere stagiaires van de verschillende studierichtingen die het CIOS huisvest ondergebracht worden in de gemeente. Hiervoor is eind 2016 een begin gemaakt met het inventariseren van de behoefte onder de basisscholen, zorginstellingen en sportverenigingen.

De CIOS-studenten van het tweede en derde jaar ondersteunen en voeren activiteiten uit voor de buurtsport, waaronder vakantieactiviteiten, naschoolse activiteiten en pleinspelen.

Basisonderwijs

De buurtsportcoaches voor het basisonderwijs hebben voortgang gegeven aan de invulling van de ondersteuningswensen van de scholen, zoals dit de voorgaande jaren is gestart. De scholen krijgen de mogelijkheid hun wensen aan te geven omtrent de inzet van materialen, maar ook in de deskundigheidsbevordering door kennisoverdracht op het sport- en beweegvlak. Het doel is het verbeteren van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs.

Op alle basisscholen zijn naschoolse activiteiten opgezet en uitgevoerd, bij de Brede Scholen in samenwerking met de coördinator Brede Scholen/NSA.

De financiering van 'Lekker Fit! Fryslân' is eind 2016 ten einde gelopen. Het project loop zoals gepland tot en met het schooljaar 2016/2017 door op twee basisscholen. Met dit project worden leerlingen van basisscholen in Ooststellingwerf gestimuleerd om meer te bewegen, gezonder te leven en kennis te maken met verschillende sportverenigingen. 'Lekker Fit! Fryslân' is op twee scholen gecontinueerd.

Sport Op Basisscholen Extra (SOB Extra)

Vanaf schooljaar 2014-2015 is Buurtsport zich meer in gaan zetten voor kinderen die extra ondersteuning kunnen gebruiken op het gebied van beweging. Speciaal voor deze groep is er een groep gestart waarbij deze kinderen 1 keer in de week in kleine groepjes onder begeleiding een extra beweegmoment krijgen: 'Sport op Basisscholen Extra' (SOB Extra). Het doel van deze groep is kinderen door extra begeleiding beter te leren bewegen en sporten. Hierdoor hopen de buurtsportcoaches het plezier in bewegen te vergroten, waardoor de aansluiting naar de sportvereniging beter kan worden gemaakt. Om alle kinderen in beeld te krijgen is er onder schooltijd een screening gedaan, waarbij de kinderen verschillende kleine testjes hebben gedaan, zoals hinkelen, huppelen en stuiten. In 2016 heeft de motorische screening plaatsgevonden op alle basisscholen in Oosterwolde. De kinderen in de groep van SOB Extra zijn hierdoor afkomstig van meerdere scholen uit het dorp Oosterwolde.

Naschoolse activiteiten

In de Brede Scholen MFS Zuid Oosterwolde en De Samensprong in Haulerwijk wordt al een aantal jaren een breed aanbod aan naschoolse activiteiten uitgevoerd. Het bestaande aanbod is met de komst van 'Ooststellingwerf in Beweging' uitgebreid met meer sportactiviteiten. Vanaf 2015 is voor de kinderen in alle dorpen mogelijk om deel te nemen aan het naschoolse aanbod. In 2016 is dit voortgezet. Op elke school in ieder dorp krijgen de kinderen een sportladder mee met het naschoolse aanbod dat in het (nabije) dorp plaatsvindt.

Vakantiesport instuiven

Tijdens de voorjaarsvakantie, zomervakantie, herfstvakantie en de kerstvakantie zijn in de dorpen Oosterwolde, Oldeberkoop, Haulerwijk en Appelscha sportinstuiven georganiseerd voor alle kinderen van de basisschool. De kinderen uit alle dorpen worden uitgenodigd voor de instuif in het (dichtstbijzijnde) dorp. Er is voor gekozen de activiteiten in de meivakantie te laten vervallen in verband met de structureel lagere opkomst. Hiervoor zijn vakantieactiviteiten in de eerste en de laatste week van de zomervakantie teruggekomen, met wisselend succes qua opkomst. Voor de realisatie van deze vakantieactiviteiten is de samenwerking aangegaan met een groot aantal sportverenigingen en beweegfaciliteiten. In Oosterwolde en Haulerwijk wordt ook samengewerkt met LACO. Het doel van deze instuiven is om kinderen met sporten in aanraking te laten komen die in het dorp in verenigingsverband worden aangeboden. De vereniging kan zich op deze manier promoten en hier nieuwe leden aan over houden.

Bemiddeling Jeugdsportfonds

De buurtsportcoaches zijn intermediair voor het 'Jeugdsportfonds Friesland'. In 2015 is het 'Jeugdsportfonds' samen met andere fondsen ondergebracht bij 'Stichting Leergeld'. De buurtsportcoach heeft korte lijnen met veel ouders, scholen en verenigingen. Daarom is ervoor gekozen dat de contacten ook via buurtsport kunnen blijven lopen, waarna zij de gegevens naar 'Stichting Leergeld' sturen, die de aanvraag verder in behandeling neemt. Ook in 2016 hebben de buurtsportcoaches de Jeugdsportfondsaanvragen doorverwezen naar Stichting Leergeld.

7) Speel-o-theek De Flierefluit

Speel-o-theek 'De Flierefluit' in Haulerwijk is de enige speel-o-theek in de gemeente Ooststellingwerf en draait op een groep gemotiveerde en enthousiaste vrijwilligers en is gevestigd in de Brede School De Samensprong.

In 2016 was de speel-o-theek 40 dagen open op de donderdag m.u.v. de schoolvakanties.

Per openingstijd waren er minimaal 3 vrijwilligers aanwezig. 'De Flierefluit' heeft diverse acties ondernomen om extra inkomsten te verwerven. Er is twee keer een kinderkleding- en speelgoedbeurs georganiseerd, daar werd ook het eigen afgeschreven speelgoed verkocht. Er is weer een pepernotenactie gehouden. Eind 2016 bedroeg het ledenaantal 128 en waren er 24 vrijwilligers, inclusief 6 bestuursleden, 1 klusjesman en 1 man voor software problemen. actief.

In februari werden de vrijwilligers genomineerd voor de Vrijwilligersprijs 2016 Gemeente Ooststellingwerf. Op 11 maart was de feestelijke prijsuitreiking op het Gemeentehuis. Helaas vielen de vrijwilligers van de speel-o-theek niet in de prijzen maar kreeg het bestuur wel een mooie bos bloemen en een VVV-bon. Ook kregen alle vrijwilligers van Scala een roos aangeboden.

2. Tieners en Jongeren

Inleiding

In 2016 heeft de gemeente een onderzoek laten uitvoeren door Jaap Noorda (van Noorda en Co) naar de rol van het jongerenwerk in Ooststellingwerf. Een herbezinning op de rol van het Jongerenwerk mede ingekleurd door vele partners van het jongerenwerk in Ooststellingwerf.

Intern was die herbezinning ook al in gang gezet. Een herbezinning met vragen als:

- Hoe verhoudt het Jongerenwerk zich tot de Gebiedsteams?
- Welke rol is er voor het Jongerenwerk weggelegd?
- Maar ook, waar staan de jongeren zelf bij al deze ontwikkelingen?

Binnen het jongerenwerk heeft dit geleid tot de formulering van een aantal speerpunten die in 2015 al zijn benoemd. In 2016 zijn we intensief aan het werk geweest met deze speerpunten.

Deze speerpunten zijn:

1. Locatie gebonden jongerenwerk
2. Outreachend jongerenwerk
3. Van jongerenwerker naar jongerencoach

In plaats van de uitvoerder is de Jongerenwerker(coach) daarbij steeds meer degene die connecties tot stand weet te brengen. Connecties met o.a. jongeren, ouders, verenigingen, instanties en andere organisaties.

1) Locatie-gebonden jongerenwerk

We hebben in Ooststellingwerf 3 jongerenruimtes waar Scala een actieve bemoeienis mee heeft. 'Appletown', is onze jongerenruimte in Appelscha. In Oosterwolde hebben we het JOP en in Haulerwijk hebben we 't Honk. 't Honk is de jongerenruimte die aan Plaatselijk Belang Haulerwijk toebehoort en waar Scala de soos ondersteunt.

Appletown

Na een moeizaam jaar in 2015 hebben een aantal (nieuwe) vrijwilligers uit Appelscha, met ondersteuning van het jongerenwerk, de soos van nieuw elan voorzien. We mogen met name een groep jonge tieners tot trouwe bezoekers van Appletown rekenen.

Het JOP

Het JOP in Oosterwolde kent een wisselend publiek. Enerzijds kent het JOP een aantal trouwe oudere bezoekers. Deze jongeren hebben zich veelal ontwikkeld tot vrijwilliger en zij ondernemen met ondersteuning van de jongerenwerkers activiteiten om ook andere jongeren aan het JOP te binden. Anderzijds heeft een grote 'nieuwe groep' jongeren de weg naar het JOP weten te vinden.

't Honk

't Honk in Haulerwijk werkt al jaren met een grote groep vrijwilligers waarbij de rol van de Jongerenwerker vooral ondersteunend is. In 2016 hebben jonge vrijwilligers de "fakkel" nadrukkelijk overgenomen van vrijwilligers van het eerste uur. Voor het jongerenwerk betekent dat een intensievere manier van ondersteuning van deze nieuwe lichter vrijwilligers. 't Honk bleef onverminderd bezoekers trekken. Veel activiteiten zijn georganiseerd.

2) Outreachend Jongerenwerk

De Jongerenbus is wekelijks in veel dorpen ingezet als een vorm van outreachend jongerenwerk. De intieme omgeving maakt dat contacten snel en gemakkelijk worden gelegd. Een ander groot voordeel is dat een gesprek in de bus minder 'geforceerd' is. Jongeren voelen zich thuis en vanuit die basis is het voor een Jongerenwerker gemakkelijker een gesprek te voeren. In de meeste dorpen zien we vooral jonge tieners die de bus bezoeken. Wegens gebrek aan belangstelling wordt Langedijke niet meer frequent bezocht. Daarentegen is de bus in Donkerbroek wel succesvol geworden. Naast de dorpen die wij wekelijks met de bus bezoeken, wordt de bus ook op incidentele basis ingezet. Bijvoorbeeld bij sportactiviteiten die het jongerenwerk samen met Buursport heeft georganiseerd.

Naast deze vorm van outreachend jongerenwerk hebben we op kleine schaal het ambulante werken weer opgepikt. Daarbij worden hangplekken door jongerenwerkers bezocht om contacten te leggen met jongeren. In Haulerwijk is vanuit Meer voor Jeugd het initiatief genomen voor een permanente hangplek in de vorm van een container. Jongeren hebben samen met Plaatselijk Belang en het jongerenwerk dit plan weten te realiseren. Er wordt veelvuldig gebruik gemaakt van deze hangplek. Dat hierbij ook overlast werd veroorzaakt heeft ertoe geleid dat in de loop van het jaar de container een eind is verplaatst. De jongerenwerker heeft ook bij deze hangplek geïnvesteerd in het opbouwen van (meer) contacten, kweken van vertrouwen, verantwoordelijkheden geven én jongeren aanspreken op én het bespreken van hun gedrag. Daarnaast worden er samen met en voor jongeren activiteiten georganiseerd.

In Oosterwolde bleek het JOP ook buiten de openingstijden een hangplek te zijn. De groep jongeren zorgden daarbij geregeld voor overlast. Samen met de buurt, de politie, de gemeente, het jongerenwerk en de jongeren zelf zijn er succesvolle stappen gezet om de overlast tegen te gaan.

3) Van jongerenwerker naar jongerencoach

Jongerenwerkers vervullen steeds meer de rol van Jongerencoach. Ze bouwen op een laag-drempelige manier duurzaam contact op met jongeren. Van daaruit stimuleren zij tieners en jongeren hun talenten, sociale vaardigheden en verantwoordelijkheidsgevoel te ontwikkelen en zelfvertrouwen te laten groeien. Jongerenwerkers bieden daarnaast informatie en advies en vervullen een brugfunctie naar brede maatschappelijke participatie. De gedachte is dat op deze manier afglijden naar grensoverschrijdend gedrag voorkomen of teruggedrongen wordt en (duurdere) (jeugd)zorg minder nodig is. Jongerenwerk werkt daarmee preventief. In dit proces is het hebben en onderhouden van een goed netwerk van het grootste belang. Zorgen die zij hebben over jongeren worden gedeeld met anderen. Om dat delen goed vorm te geven is er op initiatief van het jongerenwerk en de politie een nieuw informeel overleg gestart. Onder de naam JOost (Jongeren overleg Ooststellingwerf) komen vertegenwoordigers van de politie, de gemeente, het Stellingwerf College, leerplicht, stichting Comprix en het jongerenwerk maandelijks bij elkaar om zorgen over jongeren met elkaar te bespreken. Daarbij worden niet alleen jongeren individueel maar ook jongerengroepen besproken. Veelal worden vanuit dit overleg casussen doorverwezen naar het gebiedsteam.

Kernactiviteiten die bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen:

Naast bovengenoemde speerpunten zijn in 2016 kernactiviteiten georganiseerd die bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Deze kernactiviteiten zijn gericht op:

- A) Contactlegging, signalering en verwijzing
- B) (Sport)activiteiten
- C) Muziek en cultuur
- D) Zelforganisatie
- E) Preventie en voorlichting
- F) Samenwerking ketenpartners

A) Contactlegging, signalering en verwijzing

Contacten worden gelegd en onderhouden in de jongerenruimtes, in- en bij de Jongerenbus, op straat en tijdens activiteiten. Signaleren doet het jongerenwerk tijdens alle contacten met jongeren. Zorgen worden besproken met ketenpartners in het netwerkoverleg JOost en indien nodig ingebracht in het Gebiedsteam. In de rol van jongerencoach zal het handelen minder agogisch en meer pedagogisch worden.

B) (Sport)activiteiten

In 2016 zijn er veel kleinschalige (sport)activiteiten georganiseerd. Jongeren waar zorg over is sporten vaak niet in georganiseerd (verenigings-)verband. Via het Jongerenwerk, vaak in samenwerking met de Buurtsportcoaches, bereiken wij veel van deze jongeren. Zowel vanuit de diverse jongerensozen als vanuit de Jongerenbus worden vaak sportactiviteiten aangeboden. Voetbaltoernooien, karten en bowlen zijn een paar activiteiten die niet alleen voor maar vooral ook door jongeren georganiseerd zijn. De activiteiten worden in het algemeen goed bezocht door enthousiast deelnemende jongeren.

C) Muziek en cultuur

Muziek speelt een grote rol in het leven van jongeren. De voorkeuren voor bepaalde muziek bepaalt vaak zelfs de groep waar jongeren zich bij aansluiten. De maandelijkse jamsessies in het JOP werden in 2016 met wisselend succes bezocht. Het festival 'Hutspop XL' wordt sinds een aantal jaren met vele partners in Ooststellingwerf georganiseerd. Een weekend lang genieten veel mensen van een uitgebreid en gevarieerd aanbod van muziek. Het JOP was daarbij één van de participanten. 'Joppop' richt zich sinds 2015 op een jongere doelgroep. Dat betekent dat er vooral veel DJ's te bewonderen waren op Joppop.

D) Zelforganisatie

Jongeren verantwoordelijkheid geven en datgene laten doen waar zij goed in zijn of goed in willen worden, levert meer zelfvertrouwen en meer vaardigheden op. En dit levert ook nog meer vrijwilligers en activiteiten voor- en door jongeren op. Jongeren hebben zelf een groot aantal activiteiten bedacht en vormgegeven. Daarnaast draaien de jongerenruimtes met inzet van overwegend jonge vrijwilligers. Zo zijn de bezoekers van het eerste uur van 't Honk nu vrijwilliger, een positieve ontwikkeling, die echter ook om meer en andere ondersteuning vraagt. Ook bij de verplaatsing en het schoonhouden van de container (hangplek) zijn jongeren in Haulerwijk betrokken. In Appelscha heeft een groep jonge vrijwilligers opnieuw vorm geven aan 'Appletown'. Samen met de jongeren wordt gekeken wat jongeren willen en hoe datgene wat men wil ook gestalte kan krijgen.

E) Preventie en voorlichting

Tijdens alle activiteiten letten jongerenwerkers op gedrag van jongeren, maakten dat, indien nodig, bespreekbaar. Ook via de overlegorganen 'Meer voor Jeugd' in Haulerwijk en JOost is de nodige aandacht geschonken aan voorlichting en preventie. Impliciete individuele voorlichting werd gegeven tijdens de openingstijden van de diverse jongerenruimtes en in de Jongerenbus.

De Jongerenwerkers zijn ook actief via de sociale media. Vooral via Facebook wordt er op een moderne manier gecommuniceerd met jongeren.

F) Samenwerking (keten)partners

Een sterke opvoedomgeving is rijk aan sociale relaties; dit is een essentiële voorwaarde te kunnen opgroeien tot volwassen burgers, die in staat zijn actief mee te doen in de samenleving. In Ooststellingwerf zijn we voorzichtig bezig met het begrip 'Pedagogische Civil Society'. Dit begrip, geïntroduceerd door hoogleraar Pedagogiek Micha de Winter, staat voor vrijwillige verbanden van burgers rond opvoeden en opgroeien. 'Samen Opvoeden' past goed binnen deze ontwikkeling. Samenwerking met (keten)partners is daarom van groot belang. Het jongerenwerk speelt hierbij vaak de rol van initiator. Denk daarbij aan het opzetten van het overleg Joost.

3. Volwassenen

Inleiding

Veel mensen regelen hun eigen welzijn. Anderen hebben ondersteuning nodig om mee te kunnen doen, actief te worden, vrijwilliger te worden, weer aan een opleiding te beginnen, te kunnen werken of gewoon contact met anderen te hebben. Samen leven, werken en ontspannen kan alleen als er mensen, vrijwilligers zijn, die samen de schouders onder een activiteit, vereniging of club willen zetten. Inspanningen blijven nodig om de juiste mensen op de juiste vrijwilligersplekken te krijgen. Naast vrijwilligers is er ook plek nodig om mensen de ruimte te geven activiteiten te kunnen organiseren. Vrijwilligerswerk is het afgelopen jaar veel genoemd in relatie tot de participatiesamenleving. Burgers moeten meer voor elkaar gaan doen. De vraag naar vrijwilligers neemt daardoor toe. Anderzijds is er de ontwikkeling dat vrijwilligers zoeken lastiger wordt.

In een zorgzame samenleving met een terugtrekkende overheid is ondersteuning van kwetsbare mensen noodzakelijk. Waar mogelijk door vrijwilligers, waar het moet door professionals.

Activiteiten die participatie bevorderen:

- 1) Ondersteuning Vrijwillige Inzet
- 2) Maatschappelijke stages
- 3) Talentenbank
- 4) Activering: Iedereen in Beweging
- 5) Ondersteuning Buurten
- 6) Buurtbemiddeling
- 7) Sociaal Team
- 8) Hulp- en dienstverlening

1) Ondersteuning Vrijwillige Inzet

Het Steunpunt verzamelt al het vrijwilligerswerk uit Ooststellingwerf en directe omgeving in een digitale vacaturebank. Deze bank bevat momenteel 189 openstaande vacatures afkomstig van 72 organisaties. Met behulp van deze vacaturebank die online, 24 uur per dag en 7 dagen per week bereikbaar is probeert het Steunpunt vraag en aanbod van vrijwilligerswerk bij elkaar te brengen.

Wanneer een inwoner van onze gemeente op zoek is naar geschikt, leuk of zinvol vrijwilligerswerk kan hij daarvoor dus bij ons terecht. Men kan er voor kiezen om thuis via de website van Free Force het hele vacaturebestand te raadplegen. Of, wanneer men geen computer heeft en niet beschikt over digitale vaardigheden, ook gewoon bij ons langskomen. Drie dagen per week zijn wij hiervoor open en kan men ons bestand raadplegen in een papieren versie. Wil men alleen dit inkijken of heeft men liever een persoonlijk gesprek, beide is mogelijk. Dan wordt de aspirant vrijwilliger geïnformeerd over de verschillende mogelijkheden en kan hij worden geholpen met het maken van een keuze. Wanneer er een keuze is gemaakt wordt er contact gelegd met de organisatie of instelling waarvoor gekozen is. De contactpersoon binnen de organisatie wordt op de hoogte gesteld en gevraagd de kandidaat uit te nodigen zodat er onderling afspraken gemaakt kunnen worden.

Soms is er wat extra bemoeienis van onze kant nodig. Bijvoorbeeld wanneer het gaat om mensen met een beperking of psychiatrische achtergrond, waardoor een vacature aangepast moet worden aan de vaardigheden van de betrokken vrijwilliger. In die gevallen is het van belang dat er duidelijke afspraken over en weer gemaakt worden. Dit om teleurstellingen te voorkomen.

Daar waar nodig wordt extra ondersteuning geboden bij het vinden van passend vrijwilligerswerk, onder andere door samen de mogelijkheden te verkennen of vrijwilligersorganisaties te bezoeken.

Het Afgelopen jaar

Gebleken is dat de toename van vluchtelingen ook van invloed was op de vraag naar vrijwilligerswerk. Vrijwilligerswerk als middel tot participatie. Meer leren dan je op school leert. De taal spreken en oefenen. Naast alle negatieve berichtgeving over de komst van vluchtelingen gebeurden er in Ooststellingwerf ook positieve dingen. Een oproep in de krant "Vrijwilligers Voor Vluchtelingenwerk" leverde meer dan 10 reacties op van mensen die een bijdrage wilden leveren. Zij wilden iets betekenen in de opvang van vluchtelingen. Hierin kan een kleine gemeente groot zijn.

Vrijwilligers werven...maar ook behouden.

De meest genoemde reden om te stoppen met het verrichten van vrijwilligerswerk is 'gebrek aan' of 'te weinig waardering'. Vrijwilligers voelen zich gewaardeerd wanneer hun inbreng ertoe doet en de omstandigheden waarin zij moeten werken goed geregeld zijn. Waardering is een soort beloning die niet in geld wordt uitgedrukt maar in de vorm van respect.

In onze contacten en voorlichting naar vrijwilligersorganisaties hebben we steeds geprobeerd dit onder de aandacht te brengen. Vanuit de redenatie dat we kunnen helpen bij het werven van vrijwilligers, maar dat er ook aandacht geschonken dient te worden aan de voorwaarden om deze vrijwilligers te behouden. Het aanbieden van een etentje met het vrijwilligersteam, het aanbod om een cursus te volgen of genoemd worden in het toespraakje van de directeur. Om ze te laten merken dat zij erbij horen en een belangrijke taak vervullen in de organisatie. Gemist worden als ze niet komen.

Vrijwilligerswerk is altijd in beweging. Door de jaren heen zijn de motieven om vrijwilligerswerk te verrichten steeds gevarieerder geworden: ▪ om jezelf te ontwikkelen ▪ de wereld te verbeteren ▪ sociale contacten ▪ beter integreren ▪ werkervaring opdoen. Vaak gekoppeld aan de wens 'iets nuttigs' te doen. Als organisatie die veel met vrijwilligers werkt doe je er goed aan die verschillende motieven te erkennen en onderscheiden omdat deze verschillende vrijwilligers ook verschillende voorwaarden en omstandigheden nodig hebben om goed te kunnen gedijen. We proberen organisaties hierbij te helpen door ze ideeën aan de hand te doen, onze ervaringen te delen. We merken dat organisaties die daar oog voor hebben en aandacht aan besteden, vaak beschikken over een ruim aanbod van vrijwilligers die voor een langere periode aan de organisatie verbonden blijven. De organisaties waar wij ondertussen al jaren mee samenwerken gaan hier steeds bewuster mee om.

Vrijwillige Hulpdienst

Regelmatig kwam het voor dat mensen de vraag stelden of het Steunpunt Vrijwillige Inzet een vrijwilliger had die even kon helpen met een klein klusje. "U hebt toch vrijwilligers?" Het ging dan vooral om ouderen, gehandicapten, chronisch zieken, mensen met een laag inkomen en daardoor niet in staat om een professionele kracht in te huren. Mensen die niemand in hun omgeving hadden die dit voor hen kon doen. Door die steeds terugkerende vraag is het Steunpunt Vrijwillige Inzet op zoek gegaan naar een stel handige mannen en vrouwen die bereid waren die kleine klussen op te pakken. We hebben er een paar gevonden en zijn toen gewoon aan de slag gegaan. Na verloop van tijd werd bekend dat wij dit deden en kwamen er ook vragen van hulpverleners of wij bij een van hun cliënten een handje wilden helpen. Uiteindelijk heeft dit geleid tot de Vrijwillige Hulpdienst, waarbij het Steunpunt Vrijwillig Inzet ervoor zorgde dat vraag en aanbod bij elkaar kwamen.

De ontwikkelingen hebben daarna niet stil gestaan want vanuit de contacten met hulpverleners die hulp zochten voor hun cliënten werden we ook wel voor grotere klussen gevraagd. Een cliënt die noodgedwongen moest verhuizen, een huis wat ontruimd worden, een illegale schuur die afgebroken en afgevoerd moest worden. Grotere klussen die om meer mankracht vragen. Om ook in deze vragen te kunnen voorzien hebben we samenwerking gezocht met Iedereen In Beweging en gevraagd of de deelnemers wilden helpen bij deze grotere klussen. Sindsdien werken we tot grote voldoening van de vrijwilligers samen en kunnen we mensen die dit nodig hebben helpen.

De Hulpdienst wordt niet gesubsidieerd en ondanks het feit dat er nauwelijks aandacht wordt besteed aan publiciteit weten cliënten en hulpverleners ons te vinden als ze ons nodig hebben.

In het afgelopen jaar is er 20 keer een beroep gedaan op ons en zijn we erin geslaagd dit ook 20 keer tot een goed einde te brengen.

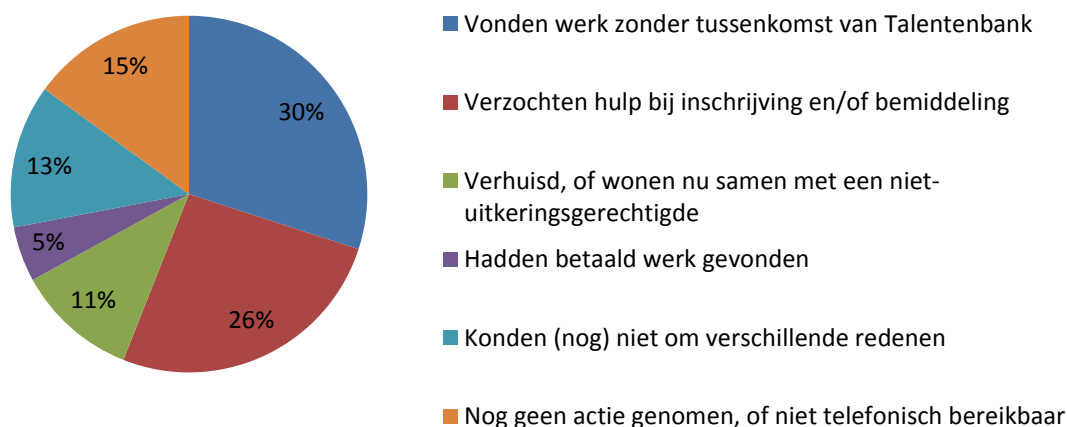
2) Maatschappelijke stages

Jongeren zijn de toekomst en het is van belang deze jongeren zo vroeg mogelijk te betrekken bij vrijwilligerswerk. De maatschappelijke stage was de meest aangewezen manier om dit te realiseren. Helaas is de MAS geen wettelijke verplichting meer. De rol van Stichting Scala is veranderd door de afschaffing van de wettelijke verplichting. Het Stellingwerf College geeft nu zelf vorm aan de MAS. Scala levert, als er vraag is van vrijwilligersorganisaties, informatie, helpt bij het opstellen en/of knippen van vacatures, en verwijst mensen naar het Stellingwerf College.

3) Talentenbank

De gemeente Ooststellingwerf verwacht een tegenprestatie van werkzoekenden die een uitkering van de gemeente ontvangen. De tegenprestatie heeft als primair doel “het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten” en kan bestaan uit het bieden van mantelzorg, het leren van de Nederlandse taal of het verrichten van vrijwilligerswerk. De duur en de omvang van de tegenprestatie kan door de gemeente zelf bepaald worden. In Ooststellingwerf heeft men besloten dat het verrichten van vrijwilligerswerk minimaal 26 uur per jaar moet bedragen om als tegenprestatie aangemerkt te worden. Ook heeft men gekozen voor een kleinschalige en persoonlijke aanpak en wilde men het eerste jaar 50 uitkeringsgerechtigden hiervoor benaderen. Een positieve insteek door “meedoen in de samenleving” centraal te stellen en niet de dwang. Iedereen heeft talent en wie zelf niets kan bedenken kan om die tegenprestatie te leveren terecht bij de Talentenbank. Aan Scala is gevraagd deze Talentenbank te vullen met een variabel aanbod aan werkplekken, deze bank te beheren en daar waar nodig de mensen te helpen een passende werkplek te vinden. We zijn begin 2016 begonnen. In juni heeft er een terugkoppeling naar de gemeente plaatsgevonden waaruit bleek dat er met 13 van de 50 aangeschreven deelnemers contact was geweest. Derhalve is besloten de overige 37 deelnemers rechtstreeks te benaderen met de vraag of zij mogelijk al als vrijwilliger aan het werk waren en wanneer niet het geval, hulp te bieden bij het zoeken naar een geschikte werkplek. De resultaten van de pilot talentenbank kunt u zien in onderstaande grafiek.

Resultaat Talentenbank 2016

Het afgelopen jaar hebben wij ervaren dat het merendeel van de mensen die een tegenprestatie leveren daar uiteindelijk wel plezier aan beleven en positief op terugkijken. “Voor wat hoort wat” werd wel gezegd. Wat daarbij ook nog van belang bleek is het feit of het werk wat aangeboden werd als nuttig of zinvol werd ervaren. Mensen willen het gevoel hebben dat het nuttig is wat zij doen. Dat het ertoe doet. Dat geeft voldoening. Dit bleek ook uit hun keuze. Veruit het meest werd er gekozen voor dienstverlening, ouderenzorg, maaltijdvoorziening, e.d. Het oorspronkelijke plan van de gemeente was om het aantal deelnemers elk jaar met 50 nieuwe deelnemers te verhogen. Dat zou betekenen dat we in 2017, 100 en in 2018, 150 deelnemers hebben. Wij zijn erg tevreden over de manier waarop deze pilot is verlopen en zien ernaar uit deze werkwijze de komende jaren te vervolgen en wellicht nog te verbeteren.

4) Activering: Iedereen in Beweging

In 2016 werden de programma's 'Iedereen in Beweging' en 'Door Sport blijf je in Beweging' voortgezet. In 'Iedereen in Beweging' worden deelnemers gemotiveerd en gestimuleerd twee keer per week te sporten. Daarnaast worden de deelnemers ondersteund in het vinden van passend vrijwilligerswerk en volgen zij korte workshops en cursussen. Van elke deelnemer wordt bijgehouden waar hij/zij staat op de participatieladder. In alle programma's wordt ingezet op de participatie en inzet van eigen kracht van die burgers van wie men verwacht of weet dat zij weinig betrokkenheid (kunnen) tonen bij de samenleving. Centraal staat de participatie van alle deelnemers. We spelen zoveel mogelijk in op de talenten van de deelnemers. Want iedereen heeft wel iets waar hij of zij goed in is. Weer meedoen, ertoe doen en mee blijven doen, dat is onze boodschap! Bij de deelnemers zie je de resultaten in de vorm van wederzijdse steun en betrokkenheid. Er voor elkaar zijn.

Door deelnemers te betrekken bij maatschappelijk zinvolle activiteiten wordt het negatieve beeld dat zij van zichzelf hebben (en dat anderen vaak ook van hen hebben) in positieve zin bijgesteld. Zo zijn deelnemers van IIB vrijwilliger bij het wekelijkse inloopcafé en zijn de workshops koken uitgebreid naar een maandelijks eetcafé. Bij beide activiteiten kunnen bewoners aanschuiven. In voorkomende gevallen leveren deelnemers hand- en spandiensten bij het weer op orde krijgen van huishoudens van kwetsbare bewoners.

5) Ondersteuning buurten

De inzet van de Opbouwwerker is vooral gericht op leefbaarheid, participatie en activering van inwoners. Vroegtijdig signaleren en preventief handelen zodat zwaardere inzet voorkomen kan worden. In Oosterwolde ondersteunt de Opbouwwerker samen met de Dorpencoördinator, de woningcorporaties en de politie actief bewonerscommissies met als doel de sociale cohesie in de buurt, wederzijds respect en het benoemen van gezamenlijke belangen te bevorderen. De Opbouwwerker werft, stimuleert en motiveert vrijwilligers voor diverse werkgroepen en ondersteunt de activiteiten van deze werkgroepen.

De Opbouwwerker maakt deel uit van het 'Kernteam Aandachtsgebieden'. In alle vier wijken van Oosterwolde heeft een wijkshow plaatsgevonden. Ook de enthousiaste vrijwilligers van het Repair Café weten voor vragen de Opbouwwerker te vinden en rekt de VGAO op ondersteuning van de Opbouwwerker bij het vormgeven van haar activiteiten. In samenwerking met gemeente, een medewerker van het gebiedsteam en woningcoöperatie Actium, hebben er in het kader van "Blok aanpak Haerenkwartier" twee pleinsessies plaatsgevonden waar bewoners konden aangeven wat de wijk nodig heeft. Wat goed gaat in de wijk of juist minder goed. Naar aanleiding van deze pleinsessies heeft zich een werkgroep gevormd die meedenken over onderwerpen rondom leefbaarheid. Tevens hebben er twee opruimdagen plaatsgevonden in de wijk Haerenkwartier. Een nieuwe start in een opgeruimde wijk.

6) Buurtbemiddeling

Buurtbemiddeling is een laagdrempelige voorziening die, met behulp van hiervoor opgeleide vrijwilligers bemiddelt in burencollicten. Het is vooral geschikt voor de aanpak van irritaties en lichte vormen van overlast tussen burens en buurtgenoten. Dit soort collicten is doorgaans te licht voor formeel optreden van de politie of justitie. Het zijn ook vaak collicten die ontstaan als gevolg van het ontbreken van communicatie tussen bewoners. Voorbeelden zijn overlast van geluid, huisdieren, kinderen, stank, rommel, parkeren, pesterijen e.d. De buurtbemiddelaars proberen de communicatie (weer) op gang te brengen waardoor er een beter onderling begrip ontstaat. Zij zijn er niet om problemen op te lossen of oplossingen aan te dragen maar om het proces te begeleiden.

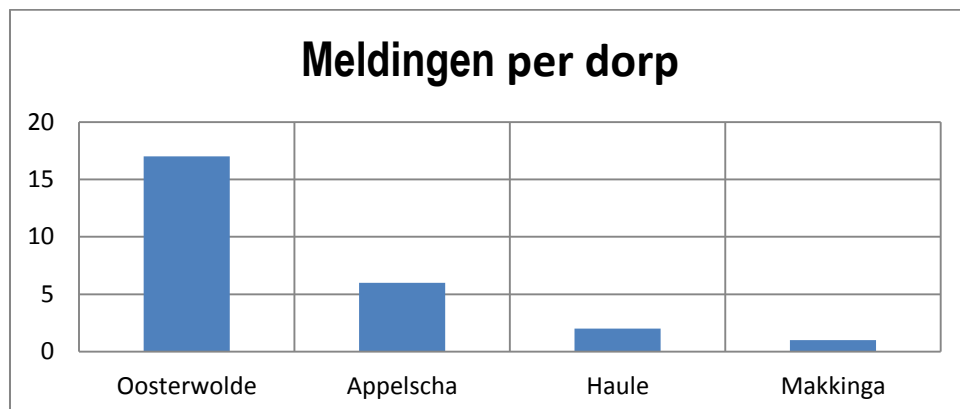
Hoe werkt het? Een collic wordt aangemeld bij de Coördinator Buurtbemiddeling. Dat kan door de politie, woningbouwvereniging, maar ook door burens zelf. Deze bepaalt of het collic past binnen de gestelde grenzen. Bemiddeling wordt niet ingezet wanneer er sprake is van criminaliteit, verslaving, psychische problematiek, familie of relatieproblemen. Ook problemen met instanties komen niet in aanmerking.

Past de aanmelding binnen de criteria dan worden er twee buurtbemiddelaars benaderd met de vraag of zij zich hiervoor in willen zetten. Het eigenlijke bemiddelingswerk wordt dus gedaan door vrijwilligers. Zij luisteren eerst naar beide partijen afzonderlijk, proberen ze te motiveren om mee te werken en begeleiden daarna, als beide partijen dat willen, een gezamenlijk bemiddelingsgesprek. Zij helpen de burens om tot oplossingen en afspraken te komen.

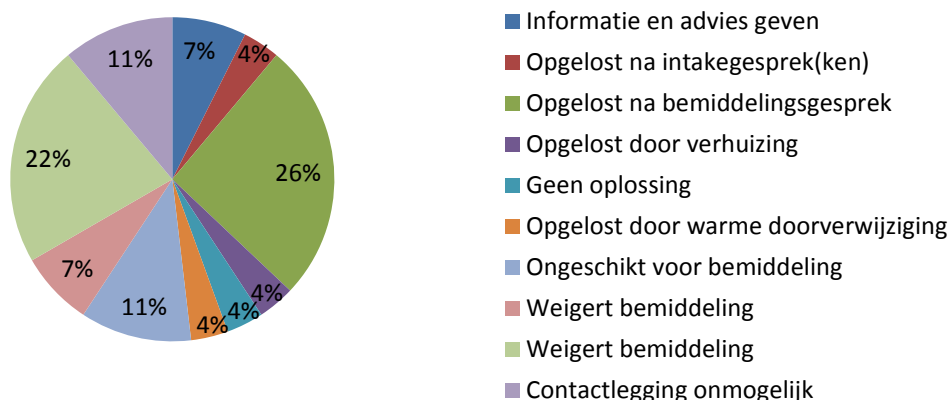
Buurtbemiddeling Ooststellingwerf is in januari 2014 begonnen en heeft nu dus ruim drie jaar ervaring. We zijn in 2014 begonnen met 12 buurtbemiddelaars. In 2015 was dat uitgegroeid naar 14 en eind 2016 waren er daar nog 9 van over. Eén buurtbemiddelaar is overleden en vier anderen hebben om uiteenlopende redenen besloten om iets anders te gaan doen. We hebben elk jaar een studiedag voor de buurtbemiddelaars georganiseerd om bij te scholen of weer nieuwe dingen te leren op het gebied van mediation. De kwaliteit van buurtbemiddeling wordt voor een groot deel bepaald door de kwaliteit en inzet van de buurtbemiddelaars. Er is ook het afgelopen jaar weer met veel enthousiasme, betrokkenheid en inzet gewerkt door de buurtbemiddelaars om buurtbemiddeling tot een succes te maken.

De resultaten

Aantal vrijwillige buurtbemiddelaars	9
Aantal meldingen	26
Opgelost na bemiddelingsgesprek	9

Resultaat Buurtbemiddeling 2016

De verwijzers zoals politie en woningcorporaties geven aan vertrouwen te hebben in de professionaliteit van de bemiddelaars. Ze laten de ruzies graag aan hen over, omdat zij tijd en aandacht kunnen besteden aan de problemen. Zij zien ook de onafhankelijke positie van buurtbemiddeling als een voordeel. De samenwerking met de verwijzers loopt dan ook gesmeerd. Wij noemen een bemiddeling geslaagd wanneer er een oplossing gevonden is voor de ontstane problemen. Het liefst tot stand gekomen in een gezamenlijk bemiddelingsgesprek. Maar ook als door de inzet van buurtbemiddeling een positieve gedragsverandering heeft plaatsgevonden, mensen weer verder kunnen, ongewenst gedrag nalaten. Dit kan betekenen dat er alleen een intake gesprek wordt gehouden en dat het toch een positieve uitwerking heeft. In onze benadering is buurtbemiddeling meer dan het oplossen van conflicten maar ook om het verwerven van nieuwe inzichten, kennis over een andere cultuur en leefwijze, mensen leert om weer naar elkaar te luisteren, te leren onderhandelen, openstaan voor de beleving van de ander enz. Dat verbetert de sociale samenhang in de buurt of wijk. Soms zijn problemen niet door ons op te lossen, bij erg gehorige woningen bijvoorbeeld. Dan kunnen we niet het probleem maar misschien wel het conflict helpen oplossen.

7) Sociaal Team

In 2015 zijn de gebiedsteams met medewerkers vanuit diverse organisaties met hun werkzaamheden begonnen. Binnen het gebiedsteam werd en wordt samengewerkt met (deelnemers van) het Sociaal Team Ooststellingwerf. Een logische ontwikkeling was om het Sociaal Team binnen het gebiedsteam te positioneren. Dit is per 1 februari 2016 geëffectueerd. De korte lijnen en goede samenwerking tussen gebiedsteam en Sociaal Team kunnen zo nog beter gestalte krijgen.

8) Hulp- en dienstverlening

Er op af!

Nescio kenmerkt zich door: 'Er-op-af te gaan', laagdrempeligheid en vasthoudendheid. Dit zijn de kern kwaliteiten in de begeleiding van cliënten, de zogenaamde zorgwekkende zorgmijders. Zelfstandigheid is een groot goed. De maatschappelijk werkers van Scala werken cliënt gericht, kijken naar mogelijkheden van cliënten en proberen hen zoveel mogelijk te activeren. Belangrijk is het overbrengen van de boodschap aan cliënten "wij laten je niet zomaar los". Het regelmatig contact hebben met een cliënt is vaak het eerste doel waaraan gewerkt wordt. Door de complexe en lang bestaande problematiek is zelfstandig functioneren voor een aantal cliënten erg moeilijk. In zeer kleine stapjes wordt gewerkt om tot verbetering te komen en het doel te behalen. Soms is het twee stapjes vooruit en één stapje terug, soms is er een forse terugval. Zonder (integrale) samenwerking met bijvoorbeeld: 'Iedereen in Beweging', 'Vrijwillige Inzet', 'Stapprojecten' en met externe partijen, wijkagenten, GGZ en VNN, wooncorporaties of andere instellingen is het niet mogelijk een cliënt in dit proces te ondersteunen.

Cliënten

De maatschappelijk werkers hebben een eigen caseload, maar zij kennen, in grote lijnen, alle cliënten. Alle cliënten hebben ondersteuning nodig bij het formuleren van hun hulpvraag. Iedereen heeft wensen en dit is dan een mooie, positieve insteek dit samen met de cliënt te vertalen naar concrete doelen die opgenomen worden in het begeleidingsplan. Het is steeds kijken naar de vraag achter de vraag. Door de ernst van de problematiek kan het voorkomen dat (praktische) zaken tijdelijk overgenomen worden. Dit is in een aantal gevallen ook gebeurd bijvoorbeeld n.a.v. cliënt met beginnende dementie en een cliënt met een ernstige fysieke aandoening.

In veel gevallen wordt er ook contact met de omgeving/het sociaal netwerk opgenomen. Helaas is het afgelopen jaar in een aantal gevallen weer gebleken dat het sociaal netwerk onvoldoende competent is om zaken op te pakken. Geprobeerd wordt om 'ruzies' in familie en/of netwerk bij te leggen door hen erbij te betrekken. De omgeving geeft aan meer helderheid te hebben gekregen in het gedrag van de cliënt en dat zij zich wel willen inzetten voor verbetering. Een deel van de cliënten beschikt niet over een netwerk of het netwerk is zeer klein. Juist voor deze cliënten is het belangrijk om een plek te hebben waar ze van maandag t/m vrijdag tijdens de inloop een bakje koffie kunnen halen en terecht kunnen voor een praatje: ze horen ergens bij.

Het afgelopen jaar zijn 10 cliënten positief uitgestroomd: 5 cliënten zonder verdere begeleiding, die zelfstandig verder kunnen, 2 cliënten hebben een andere begeleidingsvorm gekregen, 2 cliënten zijn vertrokken uit de gemeente en hebben elders ondersteuning aangevraagd.

Laagdrempelig

Ook afgelopen jaar is gebleken dat bereikbaar zijn voor cliënten hoog wordt gewaardeerd. Zij voelen zich welkom. Van de inloop wordt veelvuldig gebruik gemaakt. Er is duidelijk behoefte aan. Naast gerichte en serieuze vragen komen cliënten voor een bakje koffie en een praatje. Humor werkt en is een mooie manier om de communicatie te bevorderen. Dit werkt zichtbaar.

Daarnaast wordt er een paar keer per jaar een uitstapje georganiseerd voor de cliënten zoals bowlen en midgetgolf. En het jaarlijkse kerstdiner, afgelopen jaar met stampot en uitgebreid toetjesbuffet, gemaakt door medewerkers van Scala, is voor veel cliënten een feestelijk hoogtepunt.

Samenwerking

De aanmeldprocedure en indicatie verloopt nu via de 3 Gebiedsteams. Stichting Scala is, voor de afdeling Nescio, per 1 januari 2015 zorgaanbieder in de gemeente Ooststellingwerf en in de gemeente Weststellingwerf. Eén maatschappelijk werker van Nescio maakt deel uit van het Sociaal Team. Naast cliënten met een indicatie begeleidt zij cliënten vanuit het Sociaal Team waar ze casushouder van is.

4. Personeel en organisatie

In 2016 is het aantal medewerkers gestegen en het aantal fte's is in totaal toegenomen met 5,4 formatieplaats. Deze toename komt door de harmonisatie van de peuterspeelzalen naar peuteropvang. Er wordt nu gewerkt met 2 pedagogische medewerkers op een peutergroep, dit was altijd 1 peuterleidster per peutergroep. Daarnaast is het aantal FTE op de administratie toegenomen, mede door de vele werkzaamheden die de omvorming van de peuterspeelzalen naar peuteropvang met zich mee bracht.

In 2016 is het ziekteverzuim licht gedaald. De gemiddelde leeftijd van het personeel van Stichting Scala is gedaald naar 44 jaar door uitstroom van oudere werknemers en met name door de aanname van jonger personeel. Bij invulling van vacatures gaat gezien de leeftijdsopbouw van het personeel de voorkeur uit naar het in dienst nemen van jongere mensen.

Stichting Scala wil haar personeel graag professioneel en betrokken houden en een goede werkomgeving aan haar personeel bieden. Scholing, supervisie, intervisie, workshops, cursussen en dergelijke worden daarom aangeboden waar nodig. Intern krijgen medewerkers regelmatig werkbegeleiding. Om de samenwerking intern te versterken en mensen mee te nemen in alle nieuwe ontwikkelingen, worden bijeenkomsten georganiseerd, nieuwsbrieven uitgegeven en vakliteratuur verspreid o.a. via intranet.

In 2016 zijn er meerdere bijeenkomsten en workshops gehouden om gezamenlijk met alle medewerkers de lijnen voor de toekomst uit te denken. Hierbij is externe expertise ingezet. Het waren inspirerende bijeenkomsten waarin door medewerkers met enthousiasme hard gewerkt is. De resultaten zijn verwerkt in speerpunten en worden in 2017 verder uitgewerkt in ambities en acties.

Stichting Scala biedt mensen graag de mogelijkheid ervaring op te doen in het brede werkterrein van het welzijnswerk. In het peuterspeelzaalwerk vinden veel mbo-stagiaires een plek. In het Jongerenwerk, de Hulp- en Dienstverlening, bij 'Iedereen in Beweging' en bij Sportimpuls zijn stageplekken voor mbo- en hbo-stagiaires.

De Ondernemingsraad (OR) van Stichting Scala bestaat uit vijf leden. De OR-leden komen vanuit verschillende afdelingen, waarmee de diversiteit gewaarborgd is. Regelmatig is er overleg tussen de OR en de directie over alle relevante ontwikkelingen binnen Scala.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) bestaat uit zes leden.

De RvT is in 2016 zeven keer bij elkaar geweest. De RvT heeft het jaarverslag 2015, de jaarrekening 2015, de (werk)begroting en het formatieoverzicht 2016 en 2017 vastgesteld en goedgekeurd. Daarnaast waren de belangrijkste onderwerpen de omvorming peuterspeelzalen naar peuteropvang, heroriëntatie jongerenwerk, en het personeel- en financieel beleid. Bijzondere aandacht is besteed aan het strategisch beleid. Het Bestuur bestaat uit een éénhoofdige leiding: de directeur-bestuurder. De Good Governance Code van de MO-groep wordt door de RvT en de directeur-bestuurder onderschreven en gehanteerd. Met de gemeente is overleg gevoerd op diverse niveaus over het gemeentelijk beleid, de ontwikkeling en uitvoering van (nieuwe) activiteiten, de transities, samenwerking met gebiedsteams en het al dan niet verlengen van tijdelijke activiteiten en deelname aan nieuwe activiteiten.

Vooruitblik

In 2016 hebben medewerkers, bestuur en RvT onze visie en de uitwerking daarvan in beleid onder de loep genomen. De uitkomsten van meerdere workshops en bijeenkomsten hebben geleid tot een bevestiging van onze visie: Scala is er om het mensen mogelijk te maken mee te blijven doen in de samenleving. Daarbij is er in de uitwerking in de laatste jaren wel een en ander veranderd.

De participatiesamenleving ook wel inclusieve samenleving genoemd, waarin mensen meedoen en niemand aan de kant mag staan maakt dat ook het welzijnswerk een omslag doormaakt: van "zorgen voor" naar "zorgen dat", van "voor u" naar "door u", van aanbodgericht naar vraaggericht, van probleem naar individu, van overheid naar burger, van voorziening naar eigen netwerk.

Veel mensen doen mee zonder of soms met wat ondersteuning. We zien echter ook dat er mensen zijn die kwetsbaar zijn en langdurig een vorm van begeleiding nodig hebben. In dit spanningsveld blijven we opereren: vraaggericht waar het kan, aanbodgericht, sturend waar het moet. Meedoen mogelijk maken betekent ook signaleren, liefst zo vroeg mogelijk. Meedoen mogelijk maken betekent ook samenwerken in lokale netwerken, aanwezig zijn in dorpen en wijken. Meedoen mogelijk maken betekent ook samenwerken met vele organisaties en instanties. Integraal werken is voor Scala het uitgangspunt, zowel in- als extern.

In 2017 gaan we de integrale samenwerking verder ontwikkelen. De samenwerking met de gebiedsteams willen we verder uitbreiden: als voorliggende voorziening zijn we belangrijk voor signalering, preventie en inzet van vrijwilligers. We willen in de dorpen meer zichtbaar zijn en de samenwerking verder uitbreiden. De gewenste vernieuwing van het jongerenwerk zullen we samen met de gemeente gestalte geven. Daarbij is de samenwerking met anderen zoals dorpsbewoners, politie, gebiedsteams, scholen en niet te vergeten de jongeren zelf essentieel.

De peuterspeelgroepen zijn belangrijk binnen Scala. Spelen en ontwikkelen onder deskundige leiding is belangrijk én er is voor elke peuter plek. Maatwerk wordt zo nodig geboden. De doorgaande lijn naar de basisschool en de samenwerking met andere (ondersteunende) activiteiten zoals VVE, Stap, bibliotheek en gebiedsteam zijn aanwezig. De peuterspeelgroepen zijn ook een vindplek, waar signalering plaats vindt, oudergesprekken gevoerd worden en waar nodig verdere ondersteuning geboden wordt of verwijzing plaats vindt. De omvorming van peuterspeelzalen naar peuteropvang is een pilot tot september 2018. Dit geeft ruimte om de kwaliteit verder te verhogen en de huisvesting te verbeteren door ook de laatste peuterspeelgroep zo mogelijk onder te brengen bij de basisschool. Na de pilot willen we de peuterspeelgroepen, ook in de kleine dorpen, behouden.

Scala blijft zich lokaal richten op de gemeente Ooststellingwerf. Dichtbij en vertrouwd, doen wat nodig is, signaleren en innoveren en integraal. Zoals de gemeente samenwerkt in OWO-verband, worden er ook vaker vragen gesteld vanuit OWO-verband en soms daarbuiten. Als het ons werk versterkt dan gaan we hier zo mogelijk op in. Daarbij zoeken we de samenwerking met onze collega welzijnsinstellingen. Want ook hier geldt: samen staan we sterker!

Financiën

Er zijn in 2016 extra inkomsten gegenereerd uit activiteiten buiten de gemeente, zoals de Stapezinnen in Zuidwest Friesland en de inzet van onze VVE coördinator in de gemeente Noordenveld.

Extra subsidie is verkregen voor de inzet in de Gebiedsteams, de Pilot Talentenbank, extra inzet jongerenwerk Haulerwijk, wegwerken wachtlijsten Staprojecten. Voor de kosten van de omvorming Peuterspeelzalen naar Peuteropvang is extra subsidie beschikbaar gesteld uit de begrootte onderbenutting subsidie Peuterspeelgroepen 2017. Het exploitatieresultaat kende in 2016 een negatief resultaat van € 11.098.

Onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves hebben plaats gevonden voor diverse peuterspeelgroepen.

Deze reserves zijn ontstaan vanuit acties van ouders en zijn ingezet in overleg met de desbetreffende oudercommissies voor extra materialen, en speeltoestellen bij peuterspeelgroepen.

Vanuit de Hulpverlening is een donatie aan de egaliseringsreserve voor de Hulpverlening gedaan. Deze egaliseringsreserve is noodzakelijk om schommelingen in de WMO inkomsten op te kunnen vangen zodat het personeel betaald kan worden. Voor de Staprojecten, Iedereen in Beweging en project overstijgende kosten Nescio hebben onttrekkingen aan de reserves plaatsgevonden.

Dankwoord

De Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder bedanken de deelnemers en cliënten voor het in ons gestelde vertrouwen. Grote waardering hebben wij voor de vele mensen die zich vrijwillig inzetten om activiteiten op te zetten en uit te voeren. Zonder hun betrokkenheid en inzet zou het werk van Stichting Scala niet in deze omvang kunnen bestaan. We danken onze medewerkers voor het vele werk wat zij verricht hebben en de gemeente, de ondernemers, instellingen, fondsen en donateurs voor de goede samenwerking, het in ons gestelde vertrouwen en het beschikbaar stellen van budgetten. Alleen in goede onderlinge samenwerking wordt welzijn werkelijkheid!

Bijlagen

Cijfers Peuterspeelzalen / Peuterspeelgroepen

	Aug t/m dec 2016	Jan t/m jul 2016	2015
Beschikbare dagdeelplaatsen	752	768	784
Aantal dagdelen dubbele leiding	46	16	16
Gemiddeld aantal peuters	335	340	326
Dagdelen peuterspeelzaal	48	48	50
Peuters 1 dagdeel gemiddeld	56	76	63
Peuters 2 dagdelen gemiddeld	230	221	217
Peuters 3 dagdelen gemiddeld	2	12	8
Peuters VVE gemiddeld	41	31	38
Totaal verschillende Peuters VVE	59	65	63
Locaties	9	9	8
Peuterleidsters/pedagogisch medewerkers	19	16	15
Peuterleidsteroverleg centraal	3	3	4
Peuterleidsters teamoverleg (2 teams)	2	2	8

Vanaf 1 augustus 2016

	augustus	september	oktober	november	december
TOTAAL	332	332	346	339	324
1 dgd overgangsregeling	4	4	3	2	2
2 dgd overgangsregeling	27	27	23	14	4
3 dgd overgangsregeling	1	1	1	1	1
4 dgd overgangsregeling	0	0	0	0	0
VVE 1 dgd	0	0	0	0	0
VVE 2 dgd	0	0	0	0	0
VVE 3 dgd	6	6	6	4	0
VVE 4 dgd	1	1	1	1	0
1 dgd Gsubs M	1	1	3	2	2
1 dgd Gsubs O	2	2	3	3	2
1 dgd KOT M	2	2	3	3	3
1 dgd KOT O	42	42	47	50	48
2 dgd Gsubs OM	5	5	7	9	11
2 dgd Gsubs MM	4	4	4	2	2
2 dgd Gsubs OO	35	35	35	34	33
2 dgd KOT MM	2	2	2	2	2
2 dgd KOT OM	22	22	25	26	28
2 dgd KOT OO	143	143	140	137	135
3 dgd KOT OMM	0	0	0	0	0
3 dgd KOT OOM	2	2	2	2	0
3 dgd KOT OOO	0	0	0	0	0
3 dgd VVE Gsub OOM	18	18	19	23	25
3 dgd VVE Gsub OOO	4	4	4	5	5
3 dgd VVE KOT OOM	7	7	9	10	11
3 dgd VVE KOT OOO	4	4	9	9	10

O- ochtend KOT= ouders met Kinderopvangtoeslag
M = middag Gesubs= ouders met subsidie gemeente

Cijfers VVE

	2016	2015
Scholen met tutor	8	7
Peuterspeelzaal met dubbele leiding (VVE-groepen) jan – aug	5	3
Peuterspeelgroep met dubbele leiding (VVE-groepen) sept – dec	9	
Peuterspeelzalen met alleen materiaal en vliegende keep jan-aug	4	5
Trainingsgroepen	1	1
Aantal deelnemers	9	8
Training groep 8, aantal dagen	4	9
VVE avond	1	1
Toetstraining voor Dag en Dou	3	
Tutorkinderen totaal	322	332
Groep 0		18
Groep 1	64	54
Groep 2	53	50
Peuterspeelgroepen/zalen	205	210

Cijfers Ouder-kindochtend

	2016	2015
Aantal ochtenden	37	36
Vaste vrijwilligers	2	2
Ouders (gemiddeld) per keer	9	10
Kinderen (gemiddeld) per keer	12	12
Totaal verschillende participerende ouders	19	24
Aantal thema's	5	5

Cijfers Ooststellingwerf in beweging (Sportimpuls)

Activiteit								Totaal
Activiteiten onderwijs								
Leeftijd			4-14	13-18				
Aantal activiteiten	93							93
Aantal deelnemers			7104	3				7107
Aantal vrijwilligers							2	2
Activiteiten peuters								
Leeftijd		2-4	4+					
Aantal activiteiten	4							4
Aantal deelnemers		58	44					102
Aantal vrijwilligers							14	14
Vakantie en naschoolse activiteiten								
Leeftijd		0-4	4-12	13-18				
Aantal activiteiten	100							100
Aantal deelnemers		45	3505	164				3714
Aantal vrijwilligers							157	157
Sport in wijk en buurt								
Leeftijd		0-12	13-18	19-55	55-65	66+		
Aantal activiteiten	40							40
Aantal deelnemers		1290	514	506	160	151		2621
Aantal vrijwilligers							227	227
Totaal aantal activiteiten	237							
Totaal aantal deelnemers	13.544							
Totaal aantal vrijwilligers	400							

Cijfers Sociaal cultureel werk

Formatie	2016	2015	Tiener/jongerenwerk Haulerwijk	2016	2015
Formatie: fte's		1,39	Aantal activiteiten	217	220
In te zetten t.b.v. tieners/jongeren	100%	100%	Totaal deelnemers	1660	1790
In te zetten t.b.v. straathoekwerk, skatebaan, jongeren bus	48%	46%	Verschillende deelnemers diverse activiteiten	81	86
Accommodatie gebonden formatie	52%	54%	Tiener/jongerenwerk JOP	2016	2015
			Aantal activiteiten	443	435
			Totaal deelnemers	3895	3250
			Totaal deelnemers verschillende activiteiten	407	345
Tiener/jongerenwerk	2016	2015	Tiener/jongerenwerk Appelscha	2016	2015
Aantal activiteiten (excl. Joppop, jongeren bus)	706	685	Aantal activiteiten	46	30
Tot. deelnemers (excl. Joppop en Jongerenbus)	5995	5130	Totaal deelnemers	440	90
Totaal deelnemers verschillende activiteiten (incl. Joppop en jongerenbus)	8440	5730	Totaal deelnemers Verschillende activiteiten	26	n.v.t.
Jongeren bus	2016	2015	Volwassenenwerk De Kompaan	2016	2015
Aantal plaatsen per week waar de bus komt	6	6	Aantal activiteiten	132	126
Aantal jongeren in de bus totaal	1945	1865	Totaal deelnemers	1133	975
			Totaal deelnemers verschillende activiteiten	97	73

Cijfers Ondersteuning Vrijwillige Inzet

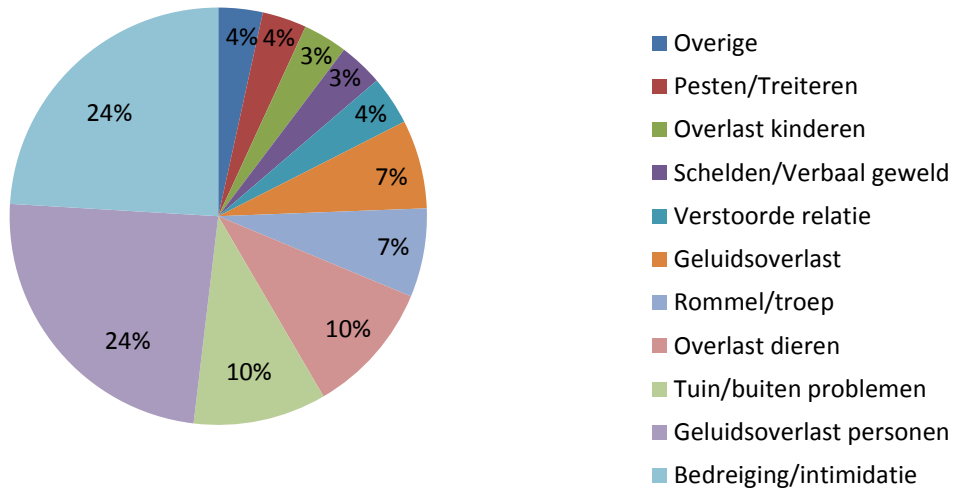
Prestaties	2016	2015
Geplaatste vrijwilligers in extern vrijwilligerswerk	165	171
Waarvan inzet flexibele klussen	66	55
Waarvan vast	99	116
Waarvan bijzondere bemiddelingen	20	21
Bemiddelingen talentenbank	15	
Totaal aantal geplaatste vrijwilligers	180	171

Cijfers Talentenbank

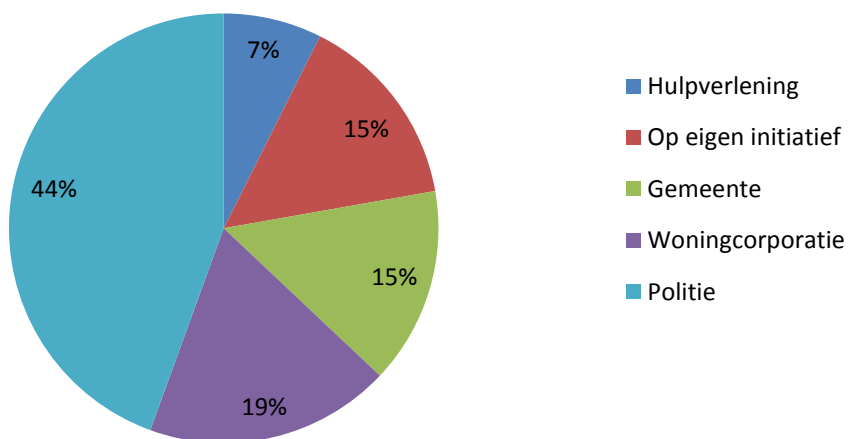
16	mensen vonden vrijwilligerswerk zonder onze tussenkomst
15	mensen werden door ons geholpen bij de inschrijving of de bemiddeling
6	mensen zijn verhuisd of samen gaan wonen met een niet uitkeringsgerechtigde
3	mensen hadden betaald werk gevonden
6	mensen konden niet om gezondheidsredenen, waren in therapie of mantelzorg
5	mensen gaven aan dat het er nog niet van gekomen was en zijn uitgenodigd alsnog langs te komen
2	mensen waren niet telefonisch bereikbaar
1	persoon volgde Nederlandse les

Percentages Buurtbemiddeling

Aard van klacht 2016

Verwijzer 2016

Cijfers Hulp- en Dienstverlening

Kengetallen Nescio	2016	2015
Begeleide cliënten	50	44
Succesvol uitgestroomde cliënten	10	9
Cliënten nog in begeleiding	35	32
Uitgevallen cliënten	3	1
Uitgestroomd met negatieve prognose	2	2
2 ^e kans woonruimte via Scala	5	5
Woningen van:		
Woonstichting Actium	2	2
WoonFriesland	2	2
Scala	1	1

Kengetallen Sociaal Team Ooststellingwerf	2016	2015
Besproken cliënten	n.v.t.	49
Besproken nieuwe cliënten	n.v.t.	37
Cliëntbesprekingen	n.v.t.	104
Casussen opgeschaald door Gebiedsteam	n.v.t.	18
Afgesloten casussen	n.v.t.	53

Cijfers Iedereen in Beweging inclusief Door Sport blijf je in Beweging!

In 2016 kwamen in totaal kwamen 71 mensen in aanmerking voor 'Iedereen in Beweging' of 'Door Sport blijf je in Beweging!'

- 37 deelnemers zijn begonnen aan IIB vóór 2016
- 0 deelnemers zijn aangemeld in 2015 en ingestroomd in 2016
- 34 deelnemers zijn nieuw aangemeld in 2016, allen voor IIB

In 2016 hebben 71 mensen deelgenomen waarvan:

- 52 mensen deelgenomen hebben aan IIB
- 19 mensen hebben deelgenomen aan DsbjB

Deelname aan vrijwilligerswerk is 42 % en 24 gaat vrijwilligerswerk doen:

- 30 deelnemers doen vrijwilligerswerk
- 17 deelnemers hebben ontheffing voor vrijwilligerswerk van SoZaWe
- Bij 7 deelnemers is het niet gelukt met vrijwilligerswerk
- 17 deelnemers zitten in de fase van toeleiding naar vrijwilligerswerk
- NB: 2 deelnemers volgen nog een ander reïntegratietraject naast vrijwilligerswerk
- NB: 2 deelnemers hebben deels werk en daardoor ontheffing

Deelname aan sportieve activiteiten is 100%:

- 71 deelnemers deden mee aan de sportieve activiteiten
- er waren geen deelnemers met dispensatie van SoZaWe voor het sporten

Deelname aan workshops:

- 6 deelnemers zijn doorgestroomd naar de reguliere cursussen (basisvaardigheden) die het Friesland College aanbiedt
- 1 workshop over gezonde voeding in samenwerking met ZuidOostZorg, tevens zomerafsluiting (16 personen)
- 7 kookworkshops uitgevoerd door eigen cursisten voor IIB deelnemers per cursus 6 à 8 deelnemers en gemiddeld 15 deelnemers die deelnemen aan de maaltijd
- 2 workshops smoothie maken (6 deelnemers per workshop)
- 1 Workshop Djembe (20 deelnemers)
- Cursus verkeersregelaar (5 deelnemers)
- Natuureducatie Staats Bosbeheer (10 deelnemers)
- Recreatieve activiteiten: Sinterklaasfeest (8 deelnemers), Kerstfeest (25 deelnemers)

Er zijn in 2016 22 deelnemers uitgestroomd:

- 14 deelnemers zijn uitgestroomd wegens einde traject 14
- **4 deelnemers zijn uitgestroomd naar werk**
- 1 deelnemers is uitgestroomd i.v.m. het gaan volgen van een studie
- 2 deelnemers zijn verhuisd
- 1 deelnemer is overleden

Per saldo kende het project 'Iedereen in Beweging' eind december 2016 **49** deelnemers, waarvan **12** deelnemers 'Door Sport blijf je in Beweging!' en **37** deelnemers 'Iedereen in Beweging'. Daarnaast deden nog **3** deelnemers mee vanuit 'Mannen in Beweging' en **1** deelnemer met een PGB.

Overzicht van vaste facilitaire ondersteuning

Organisaties	Financiële ondersteuning	Administratieve ondersteuning	Inhoudelijke ondersteuning	Juridisch onderdak	Onderdak
VGAO	x	x	x		x
Vrouwengroep De Kompaan	x	x		x	x
Vluchtelingenwerk					x
Friesland College					x
Speel-o-theek Haulerwijk	x	x	x	x	x
't Haventje	x				
't Honk	x	x	x		
Bewonerscommissies	x	x	x		
Verslavingszorg					x
GGZ					x

Cijfers Personeel

Personeelsbezetting	Per 31-12-2016		Per 31-12-2015	
	aantal medewerkers*		Fte	
	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015
Aantal medewerkers in dienst	61		51	
Aantal fte's	39,5		34,10	
	aantal medewerkers*		Fte	
Personeel per afdeling	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015
SCW: agogisch	4	3	2,06	1,39
SCW: schoonmaak en beheer	1	1	0,83	0,83
SCW-Buurtsport	4	4	2,83	2,94
Maatschappelijke activering incl. hulpverlening**	13	10	8,63	8,19
Lokaal Stimulering Beleid	12	14	5,34	6,86
Peuterspeelzalen: agogisch	24	18	12,18	7,23
Peuterspeelzalen: schoonmaak	3	3	0,54	0,66
Centraal bureau: administratie	6	4	3,46	2,39
Centraal bureau: schoonmaak en beheer	2	2	1,35	1,33
Directie, management en staf	3	3	2,28	2,28
Totaal	72	62	39,5	34,10
	2016		2015	
Ziekteverzuim	2016		2015	
Percentage inclusief zwangerschap	6,47%		6,53%	
Meldingsfrequentie van het verzuim	1,53		1,47	

* medewerkers hebben vaak dubbelfuncties bijv. pedagogisch medewerker én tutor, waardoor er op de afdelingen in totaal meer medewerkers zijn dan er medewerkers in dienst zijn.

** incl. inzet Gebiedsteams

Cijfers uit de jaarrekening 2016

Uitgaven	2016	2015
Personeelslasten	€ 2.043.807	€ 1.803.402
Huisvestingslasten	€ 322.797	€ 303.466
Totale organisatielasten	€ 169.459	€ 176.663
Activiteitenkosten	€ 93.303	€ 114.874
Diverse uitgaven	€ 40.647	€ 14.946
Afschrijvingen	€ 29.034	€ 25.681
Totaal uitgaven	€ 2.699.047	€ 2.439.032
Inkomsten		
Subsidie gemeente structureel	€ 641.328	€ 632.287
Subsidies peuterspeelzalen structureel	€ 437.718	€ 366.918
Subsidie huisvesting De Kompaan structureel	€ 218.521	€ 218.521
Subsidies projecten (via) gemeente	€ 745.592	€ 675.712
Subsidies projecten van derden	€ -	€ -
Inkomsten ledereen in Beweging	€ 107.618	€ 115.201
Woningcorporaties	€ -	€ 4.020
Inhuur deskundigheid	€ 37.249	€ 8.973
Inkomsten AWBZ/WMO	€ 185.897	€ 186.349
Overig (deelnemers- en ouderbijdragen, buffet)	€ 313.846	€ 256.318
Nagekomen baten	€ 180	€ 16.831
Totaal inkomsten	€ 2.687.949	€ 2.481.130

Samenstelling Raad van Toezicht en Bestuur 31-12-2016

Eind 2016 bestond de Raad van Toezicht uit zes leden, namelijk:

- mevrouw Eva Vrolijk uit Haule, voorzitter
- de heer Rick Sterk uit Oosterwolde, vicevoorzitter
- de heer Siebe de Haan uit Oosterwolde, lid
- de heer Ivo van der Reijnt uit Joure, lid
- de heer Gerard Habes uit Oosterwolde, lid
- mevrouw Cynthia van Zandbergen-van den Heuvel uit Appelscha, lid

Eind 2016 bestond het Bestuur uit:

- mevrouw Hester Plomp, directeur-bestuurder

Afkortingenlijst

BCS	=	Buurtsportcoaches
BHV	=	Bedrijfshulpverlening
COP	=	Centraal Overleg Peuterspeelgroepen
FTE	=	Fulltime equivalent
GGZ	=	Geestelijke Gezondheids Zorg
Iib	=	Iedereen in Beweging
JGZ	=	Jeugd Gezondheids Zorg
KBNL	=	Krediet Bank Nederland
MaS	=	Maatschappelijke Stage
MBO	=	Middelbaar Beroeps Onderwijs
MFA	=	Multi Functionele Accommodatie
MFS	=	Multi Functionele School
MOD	=	Medisch Orthopedische Dagbehandeling
OR	=	OndernemingsRaad
ROC	=	Regionaal Opleidingen Centrum
RvT	=	Raad van Toezicht
SCW	=	Sociaal Cultureel Werk
VGAO	=	Vereniging Gehandicapten en Arbeidsongeschikten Ooststellingwerf
VMBO	=	Vorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs
VNN	=	Verslavingszorg Noord Nederland
VVE	=	Voor- en Vroegschoolse Educatie
WMO	=	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNS	=	Welzijn Nieuwe Stijl

Mei 2017
Stichting Scala
Postbus 8
8430 AA Oosterwolde
Telefoon: 0516-567220
Fax: 0516-567211
www.scala-welzijn.nl
info@scala-welzijn.nl

Ons bezoekadres is:
Gebouw De Kompaan
Moskampweg 3-5
8431 GB Oosterwolde
